

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya 1897. évi január hó 30-án szombaton d. u. 4 órakor a „Köztelek” ülést tart, melynek tárgysorozatát a „Köztelek” mult (7-ik) számában közöltük.

Gazdasági előadások.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a földművelésügyi miniszterium támogatásával rendezendő 1897-ik évi gazdasági előadások tervezete a következő:
Az előadások ideje: 1897. február 15., 16. és 17. napja.

Helye: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Köztelek palotájának (Üllői-út 25.) nagy terme.

Az előadásokon minden érdeklődő részt vehet; az előadások hallgatása díjtalan. Az egyes előadók előadásuk után szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással, azért van szerencsénk a tisztelt hallgató közönséget arra kérni, hogy az előadók szívesességét minél behatóbban vegyék igénybe.

Tárgyak:

Első nap. Február 15. (Hétfő).

Délelőtt 10—11 óráig. Havas Miksa: „A jelzálogos kölcsönök és azok konvertálása”.

11—1 óráig. Cserhádi Sándor: „Talajművelésünk leggyakoribb hibái”.

Délután 3 órától. **Mütrágya vita.** A vitát, a melyen a mütrágyázás terén elért újabb tapasztalatok s eredmények kerülnek megbeszélésre Cserhádi Sándor vezeti be.

A mütrágyavita kérdései:

1. Az eddigi tapasztalatok alapján minő gazdasági viszonyok között czélszerű a mütrágyázás, minő befolyása van a gazdaság belterjességének, a klimatikus és talajviszonyoknak a mütrágya jövedelmező alkalmazására?

2. Minő mütrágyaféléknek alkalmazása mutatkozott legjövedelmezőbbnek?

Minő tapasztalatok tettek a foszfor, a nitrogén és a kálicitrágyákkal?

3. Mely növények alá mutatkozott a mütrágya a mi viszonyaink között a legjövedelmezőbbnek?

Minő tapasztalatokat tettek:

az őszi gabona,

a tavaszi gabona,

a tengeri,

a burgonya és répa,

a takarmányfélék,

a dohány,

a rét,

a szőlő mütrágyázásánál?

4. Tapasztaltatott-e a mütrágyának utóhatása, illetve hány évig volt hatása az alkalmazott mütrágyának?

5. Az egyes mütrágyafélék alkalmazásának módja volt-e befolyással az eredményre? A foszfor- és kálicitrágya után, alászántva vagy aláboronálva volt-e nagyobb termés?

A chilisalétrom fejtrágyaként vagy vetés előtt alkalmazva hatott-e inkább?

6. A foszfortrágyák közül a szuperfoszfát vagy a Thomassalak szolgáltatott-e kedvezőbb eredményt?

7. A trágya-kombinációk, répa, dohány, rét, szőlő stb. trágyák minő eredménnyel alkalmaztattak?

8. Minő tapasztalatok tettek a gyárosok által szállított mütrágya minőségét illetőleg?

9. Ha a mütrágya alkalmasnak mutatkozik a termések fokozására, minő módon lehetne azokat általánosabb elterjedésbe hozni?

Második nap. Február 16. (Kedd.)

Délelőtt 10—12-ig, Hensch Árpád: „A belterjes gazdálkodás Magyarországon milyen viszonyok között indokolt?”

12—1 óráig. Kerpely Kálmán: „Takarmánynövények termelése.”

Délután 3—4 óráig. Rovara Frigyes: „A répabogár irtása.”

4—5 óráig. Molnár István: „Mezőgazdasági gyümölcsstermelés.” „A gyümölcsértékesítés módjai.”

5 órakor a központi vásárcsarnok megtekintése.

Harmadik nap. Február 17. (Szerda).

Délelőtt 10—12 óráig. K. Ruffy Pál: „Szarvasmarha és sertés gazdasági hizlalása.”

12—1 óráig. Baross Károly: „A szőlők ujjaalakítása.”

Gróf Dessewffy Aurél,
elnök.

Tavaszi luxuslövásárok.

A folyó évi luxuslövásárok a Tattersallban április hó 4., 5. és 6-án, továbbá május hó 3., 4. és 5-én fognak megtartatni.

Bejelentési iverk ezen lóvásárookra kaphatók a Tattersall titkárságánál, Bpest külső Kerepesi-ut (Tattersall), vagy az OMGE. titkárságánál.

A díjlovaslás és díjugratás pedig május 12-én fog megtartatni.

Gazdasági előadások.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez évi február hó folyamán a gazdasági előadásoknak immár ötödik ciklusát rendezi. Az OMGE. 1893-ban léptette életbe a gazdasági előadásokat s azóta az évről-évre fokozódó érdeklődés kellőleg igazolta, hogy ez az intézmény a gazdasági szakértelem fejlesztése terén hezagot pótol.

A legtöbb gazda ugyanis foglalkozásának természeténél és annak körénél fogva nincsen abban a helyzetben, hogy a szakirodalom nyomán a mezőgazdasági ismeretek évről-évre való fejlődését kellő figyelemmel kísérhetné, de szakirodalmuk sem gyarapszik évről-évre

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest Alkotmány-utca 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk

megjelenvén, ajánljuk azt a tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe és kívánatra bérmentve megküldjük.

annyi új termékkel, hogy ezekből a mindennapi élet tapasztalatai által nyert, vagy a tudományos életben elért újabb eredményeket s vívmányokat kellő alaposítással tudomásul vehetné. Ezért van szükség a gazdasági előadásokra, melyek folyamán nem akadémikus értekezlet, hanem barátságos megbeszélés alakjában szövegre hoztatnak mindazon kérdések, melyekben a gyakorlati életre nézve érdeklő haladás konstataható, vagy amelyekben a gazdák újabb tapasztalataikat haszonnal cserélhetik ki.

Az OMGE-t az ideai gazdasági előadások tárgysorozatának megállapításánál is teljesen gyakorlati irány vezette, és a tárgyalandó kérdések aktuálitásának figyelembe vételével tekintettel volt arra is, hogy az előadások a gazdasági ismeretek többféle ágazatába bevilágítsanak. Az ideai gazdasági előadások tárgyai a gazdasági üzlet és hitel, földmivelés, növénytermelés, (szőlőszet, gyümölcsészet) s állattenyésztés köréből vannak merítve.

A gazd. üzlet köréből az a kiválóan időszerű kérdés fog tárgyalatni, hogy a *belterjes gazdálkodás Magyarországon milyen viszonyok között indokolt?*

Ennek a kérdésnek fontosságára külön szükségtelen is rámutatnunk. A mezőgazdasági válság megszüntetése vagy enyhítése tárgyában tartott megannyi tanácskozásnak eredménye egyben azonos, s ez az eredmény az a jó tanács, hogy megokolt viszonyok között az intenzív gazdálkodásra való átmenetben keressük a jövedelem fokozásának módját.

A kérdés tehát, amely megvilágításra vár, az, hogy mely esetben tekintendők ezek a megokolt viszonyok meglévőnek. Az előadás a következő tételből áll: I. A belterjesebb gazdálkodás hatása a gazdaság jövedelmére a *termelvények árától függ.* II. Minél magasabbak ezek az árak, annál *kedvezőbb* a belterjesebb gazdálkodás hatása a jövedelemre. *Termésközfokozás. A viszonylagos termelési költség csökkentése.* Alacsony árak mellett legfeljebb a *vesztesség csökkentésére* hat. III. A belterjesebb gazdálkodás még magasabb árak mellett is csak *bizonyos pontig* alkalmazva hat fokozólag a jövedelemre. Azért minden egyes intézkedésnél külön megállapítandó a *belterjeségnek azon oekónómiai határvonala*, a meddig a jövedelem fokozása céljából terjeszkednünk szabad. Példák.

IV. A hazai viszonyokat szem előtt tartva, kétségtelen, hogy a belterjes gazdálkodásra való áttérés még *nagyon sok gazdaságban alkalmas mód a gazdaság tiszta jövedelmének fokozására.*

V. Mindazáltal mindaddig, míg a főbb növényi és állati terményeknél normális árakra nem számíthatunk, az intenzivebb gazdálkodásra való áttérés magában véve *nem elegendő az uralkodó agrárválság megszüntetésére*, hanem csak mód annak kisebb-nagyobb mérvű enyhítésére.

VI. A belterjes gazdálkodásra való áttérés tehát nem csupán a gazda akarától függ, hanem bizonyos, hatalmi körén kívül eső feltételekhez van kötve, a minők különösen a *termelvények normális ára és biztos értékesíthetése* továbbá *olesó tőke*, melyek megszerzése részben a kormány, részben a gazdatársadalom feladata.

VII. Ezen általános feltételekhez csatlakoznak még az egyéniek, melyek legfőbbje az *alapos szakavatottság* ugy a mezőgazdaság technikájában, valamint oekónómijában s csak a hol mind ezek a feltételek megvannak, fog az intenzivebb gazdálkodásra való áttérés a rentabilitás fokozására legbiztosabb eszköznek bizonyulni.

A jelzalogos kölcsönök és azok konvertálása című előadás megválasztását az a körülmény indokolja, hogy sok gazda még ma is igen drága jelzalogos kölcsönt vesz igénybe, csupán azért, mert a konvertálás módját komplikálnak tartja, vagy avval kevésebben ismerős. Az előadás tehát a jelzalogleveles kölcsön igénybe-

vételének s a konvertálásnak gyakorlati eljárását fogja ismertetni a következő eszmemenettel:

A jelzalogos kölcsönök jellemzése, különös tekintettel a zálogleveles kölcsönökre. Az árfolyam befolyása a kölcsönök árára. A mellékletetek. A törlesztési terv. A rendkívüli törlesztés, ennek célja, haszna és fontossága. A konverzió. A vonatkozó költségek egybevetése az elérhető haszonnal a törvényes kedvezmények figyelembe vételével, mindig hivatkozva a gyakorlati életből vett példákra és tényleges adatokra. Az előadás az *életbiztosítást a földhitelintézet szolgáltatásában* is ismertetni fogja.

A földmivelés köréből a *talajmivelésnek leggyakoribb hibái* képezik a tárgyalás anyagát. Ez kiválóan gyakorlati kérdés, mert a talaj helyes kihasználásának s így a jövedelem fokozásának egyik fontos előfeltétele az is, hogy a talajt a lehető legcélszerűbben készítsük elő s e végből sok olyan talajmivelési eljárásról javítani kell, amelyek ma is gyakorlatban vannak.

A *mütrágyavitát* időszerűvé az teszi, hogy a mütrágyázás Magyarországon ma már lassankint kilép a kísérletezés stádiumából, de még mindig sok tapasztalati adat egybevetésére van szükség, míg az egyes mütrágyafélék alkalmazásának mikéntjére s hatására nézve végértékű eredményekkel számolhatunk. Ez indította az OMGE-t, hogy a mütrágyázás terén elért tapasztalatokat egy vita keretében értékesítse, a mely vitába a mütrágyával gyakorlatilag foglalkozó gazdákat óhajtja bevonni, kik így tapasztalataikat kieserülhetik és ezzel együtt egyes, kiválóan lényeges gyakorlati kérdések tisztázásához is hozzájárulhatnak. Hogy a vitára minden érdeklődő kevésebben előkészülhessen, az OMGE. a tárgyalandó mütrágyázási kérdéseket program alakjában egybeállította s ezt a programot, mely az előadások programjánál is kevésebben van téve, minden érdeklődőnek készséggel rendelkezésére bocsátja.

A növénytermelés köréből egy előadás a *takarmánynevelés termelésével* foglalkozik. E tárgynak általános érdekű voltát minden állattenyésztő gazda ismeri és méltányolni fogja, a ki a termelőndő takarmánynövények megválasztásához kipróbált tapasztalati támpontokat óhajt nyerni.

A hazai szőlők rekonstrukciójának munkája tudvalevőleg még tárolról sincsen befejezve. Óriási terület vár még betelepítésre, amelyekhez azonban a szükséges számú szőlőtelepek hiján kellő mennyiségű szőlővesszőnyaggal sem rendelkezünk. A szőlők ujjaalakítására és új telepek létesítésére, nemcsak buzditólag, de tájékoztatólag is szükséges hatnunk, az ujjaalakítás gyakorlati módjának, a szőlőfajok ojtványkészítés céljára való megválasztásának, a szőlőhitelnek s más kapcsolatos kérdésnek ismertetésével.

E keret között fog mozogni a „*Szőlők ujjaalakítása*” cz. előadás.

A *gyümölcsstermelés* terén nagy és régi hibánk, hogy a nagyban, mezőgazdaságilag való termelésre alkalmas gyümölcsfajtaikat nem választják meg helyesen s a legtöbb vidéken bizonyos, általánosan bevált s nagyban termelésre alkalmas gyümölcsfajta még ma sem jutott uralomra, következesképpen, ha a gazda a mezőgazdasági üzembe akarná bevonni a gyümölcsstermelést, annál a kérdésnél kellene megállania, hogy mily fajtaikat termeljen, amelyekből kedvező eredményt várhat s amelyeket azután értékesíteni is tud. A második kérdés pedig az, hogy melyek az *értékesítés legelőnyösebb módjai?* A gyümölcsészet körébe vágó előadás ez irányban hivatott tájékoztatást nyújtani.

Egy előadás a *répabogár irtásának* gyakorlatilag kipróbált eljárásáról fog megemlékezni, ami a répatermelőket annál inkább érdekelheti, mert egész újak nálunk az ez irányú tapasztalati eredmények, amelyek felhasználásával a répa veszedelmes ellensége sikerrel irtható. Megbeszélés tárgyát képezhetne volna még a répatermelés köréből a czukor-

répat termelő gazdák és a gyárosok helyzete, illetve ennek szanálását célzó intézkedések; ez ügyben azonban most foly az érintkezés a vidékeken a gazdák s gyárosok között s ha az értekezések eredményeként nagyobb differenciák maradnának fenn, ezeknek tárgyalására esetleg egy országos értekezlet lesz hivatott.

A *szarvasmarha és sertés gazdasági hízalása* cz. előadás a létesíteni tervezett hízó állatvásárookra való különös tekintettel vétetett fel a tárgysorozatba. A hízó állatvásárok tervbe vett intézménye új s kiváló mozzanatot fog szolgáltatni az értékesítéshez, s ezzel a gazdasági hízalás céljára kereszttüveléhez is. De e vásárintézmény ötletétől teljesen eltekintve, a hízalási eljárások egyes tapasztalati eredményei, az állatfajták, a kor stb. célszerű megválasztásának befolyása a hízalás eredményére, oly kérdések, melyek a mindennapi életre nézve már magukban véve is érdeklők, s amelyek az előadás iránt mindenestire figyelmet fognak ébreszteni.

Röviden ezekben vázoljuk az ideai gazdasági előadások tervezetét, melyeknek folyamán még a február hó 16-án megnyitandó *központi vásárocsarnok megtekintése* is terembe van véve.

Reméljük, hogy a gazdasági előadások, mint eddig, ugy ez év folyamán is meg fogják nyerni a gazdaközönség érdeklődését s tömegesen részt veendek az előadásokon azzal a tudattal, hogy azt a három napot, a mely időre az OMGE. Köztelek helyiségének vendégei lesznek, nem töltik el tanuság és haszon nélkül.

B. B.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás működése.

Az utóbbi időben két ízben volt alkalmam a növénytermelési kísérleti állomással foglalkozó cikket olvasni. Mind a két cikket elismeri, hogy az állomás működése nem meddő, de azért mind a kettő kifogásolja a kísérletezésnél követett módot. Mindkettőnek az a kifogása, hogy az állomásnak közvetlenül a gazdák közreműködésével végzett kísérletezése veszélyezteteti a kísérletezés megbízhatóságát. Csakis az irány változtatására vonatkozó javaslatban tér el a két cikkiró. az egyik dr. Szaniszló a „Mezőgazdasági Szemle”-ben, a gazdasági tanintézetek kísérleti tereire kívánja a fősúlyt fektetni, a másik — Hreblay Emil, a „Köztelek” 6-ik számában — a gazdasági egyesületi titkárokat javasolja az egyes megyék területén végzendő kísérletek vezetésével és ellenőrzésével megbízni.

Részemről csak örvideni tudok azon, ha a szaklapok a növénytermelési kísérleti állomással foglalkoznak és felhívják a figyelmet az állomás egyik másik hibájára, mert így engem, mint az állomás vezetőjét, oly hibákra és hiányokra tesznek figyelmessé, melyeket talán elfogultságból nem látok és amelyeket a figyelmeztetés folytán, ha csak lehetséges, kiküszöbölni törekszem. Sajátságos azonban az, hogy az állomásnak valóban nagy hiányai és fogyatkozásai kikerültek a cikkiró urak figyelmét és olyat kifogásolnak, amif ez idő szerint megváltoztathatni nem lehet.

Arról, hogy milyenek kellene lenni a célznak teljesen megfelelő növénytermelési kísérleti állomásnak, igen sokat lehetne írni, mint ahogy sok felterjesztést irtam is már ez ügyben, de eredmény nélkül, mert az állomás jelenlegi szervezete és működése leginkább csak annak a bebizonyítására szolgál, hogy egy jól szervezett és jól dotált kísérleti állomás az ország növénytermelésének igen jó szolgálatokat tehetne, de a kitűzött célnak nem felel meg, a

mi nem is annak, mint az

Amit a t. szerk. már rég megp. telek” t. szerk. jóval a növé. életbe léptetés. hogy a gazdas. tanárai egy kö. működjenek. I. ket, ország fe. feldolgozását. Most is azon. ha javaslatom. tanintézetek ki. a magyar gazd. lott volna, min. nél. Nem rajta. nem valósult.

Midőn gr. ügyi miniszter. mást szervezt. megbízott, első. sületeket felk. ajánlatot tetten. jelelik, minő. gyében kívána. ingyen fogja a. feltéve, hogy a. sére és az ada. désére vállalko.

Ismét Sz. kozom, mint t. eredménye nem. csak nem is v. másnak ez okk. maradt más vá. érintkezésbe a. rendszernek há. éppen nem a. másik gazda v. leg. Sokkal na. az, hogy rendk. közeget és sz. mányos” buvárk. adatát képezn. személyzete, m. vezetőlől, ki e. egy évben 70- és a vezető he. időn át szintén. 2000 gazdával. sérletezésre fel. küldeni, a jele. stb. Bizony na. ha nem 2000. sági egyesülett. nünk, 50—60. trágyát megkü. adatokat bekér. állomás nem a. szert, mert azt. egyéb módot a.

tud. A mit Hre. az összes gazd. koznának a kis. természetesen. tekre kellene s. csak azért sem. gazdasági egy. tiszteletdíjúl. cs. is minimális ös. nél 10,000 frto. másnak 6000 f. vonni lehetetlen.

Nem köve. tanácsát, hogy. de megbízhatat. azért, mert min. tezők, kiknek a. szükséges, hog. helyen végeztes. alapján az illet. értéke mégis n.

Különb. venni, hogy az.

mi nem is annyira az állomás alkalmazottjainak, mint az állomás szervezetének hibája.

Amit a t. ezikkiró urak ajánlanak, azt már rég megpróbáltam, de nem ment. A „Köztelek“ t. szerkesztője tanum reá, hogy már jóval a növénytermelési kísérleti állomás életbe léptetése előtt tettem azon javaslatot, hogy a gazdasági tanintézetek növénytermelési tanárai egy közösen megállapított terv alapján működjenek. Tegyenek összehasonlító kísérleteket, osszák fel egymás között az eredmény feldolgozását és tegyék az eredményt közzé. Most is azon meggyőződésben vagyok, hogy ha javaslatom elfogadtatott volna, a gazdasági tanintézetek kísérleti terén végzett kísérletekből a magyar gazdaközönségre több haszon hármlott volna, mint a jelenleg követett rendszerénél. Nem rajtam mult, hogy a javaslat meg nem valósult.

Midőn gr. Bethlen András, földmivélsügyi miniszter a növénytermelési kísérleti állomást szervezte, s engem annak vezetésével megbízott, első dolgom volt a gazdasági egyesületeket felkérni a közreműködésre. Azt az ajánlatot tettem, hogy ha az egyesületek megjelik, minő növényekkel volna az illető megyében kívánatos a kísérletezés, az állomás ingyen fogja a magot rendelkezésre bocsájtani, feltéve, hogy az egyesület a kísérlet ellenőrzésére és az adatok összegyűjtésére és megküldésére vállalkozik.

Ismét Szilassy Zoltán t. barátomra hivatkozom, mint tanura, hogy ezen felszólításnak eredménye nem volt, a legtöbb egyesület még csak nem is válaszolt a felszólításra. Az állomásnak ez okból, ha kísérletezni akart, nem maradt más választása, mint közvetlenül lépni érintkezésbe a gazdaközönséggel. A követett rendszernek hátrányait eléggé ismerem, melynek éppen nem a legnagyobbika az, hogy egyik-másik gazda valótlan adatokat közölhet esetleg. Sokkal nagyobb baja ezen rendszernek az, hogy rendkívül igénybe veszi az állomás közegét és szinte lehetetlenné teszi a tudományos buvárkodást, mely pedig szintén feladatát képezné az állomásnak. Az állomás személyzete, mely áll összesen két egyénből, a vezetőből, ki egyuttal akadémiai tanár is, a ki egy évben 70—80 napot tölt hivatalos uton és a vezető helyetteséből, a ki legalább is annyi időn át szintén utazik, kénytelen most már közel 2000 gazdával közvetlenül levelezni, őket kísérletezésre felszólítani, a magot, trágját elküldeni, a jelentések beküldését megsürgetni stb. Bizony nagy könnyebbségünkre szolgálna, ha nem 2000 gazdával, hanem 50—60 gazdasági egyesülettel kellene összeköttetésben lennünk, 50—60 helyre kellene csak a magot, trágját megküldeni, 50—60 egyesülettől az adatokat bekérni. Látni való tehát, hogy az állomás nem azért követi a kifogásolt rendszert, mert azt legjobbnak tartja, hanem mert egyéb módot a kísérletezésre ez idő szerint nem tud. A mit Hreblay Emil ajánl, feltéve, hogy az összes gazdasági egyesületi útkárok vállalkoznának a kísérletek vezetésére, melyeknek természetesen nemcsak a burgonyakísérletekre kellene szoritkozni, ez idő szerint már csak azért sem valósítható meg, mert ha egy gazdasági egyesület titkára utiköltségére és tiszteletdíjra csak 200 frtot, tehát egy nagyon is minimális összeget kapna, ez 50 egyesületnél 10,000 frtot tenne ki, ennyit pedig az állomásnak 6000 frtot tevő dologi kiadásából elvonni lehetetlen.

Nem követhetem tehát Hreblay Emil azon tanácsát, hogy inkább kevés, de jó, mint sok, de megbízhatatlan kísérletet végezzem. Éppen azért, mert mindég akadtak egynéhány kísérletezők, kiknek adatai nem egészen megbízhatók, szükséges, hogy egy-egy kísérlet lehetőleg sok helyen végeztessek, hogy így a begyűlt adatok alapján az illető növénynek vagy trágjának értéke mégis megállapítható legyen.

Különbben is kénytelen vagyok tagadásba venni, hogy az állomások sok oly jelentős

érkeznek be, melynek adatai nem felelnek meg a valóságnak, mert különben nem mutathatna fel az állomás egyes növényfélésekkel tett kísérletek után oly eredményt, mint a milyennel méltán dicsekedhetik. A Hanna és Illmici arpának, a „Magyar kincsnek“ a homoki borsónak a gyors elterjedése semmiestre sem következtetett volna be oly gyorsan, a mütrágyák általánosabb alkalmazását sem mozdíthatta volna elő oly mértékben az állomás, mint ez tényleg történt, ha a kísérletekből levont eredmény a valóságnak nem felelt volna meg.

A mult évben beérkezett jelentésekből az tűnik ki a többek közt, hogy a „Duppai zab“ a szösös bükköny a legtöbb helyen igen jól bevált, már most feltéve, hogy egyes kísérletezők a valóságnak meg nem felelő eredményt szolgáltatnak be, teljesen valószínűtlen, hogy ezek mindenike a „Duppai zabnak“ kedvezett volna, és ezért, ha esetleg egyik-másik kísérlet eredménye nem is volna teljesen biztos, mégis joggal levonható azon következtetés, hogy ezen zabféleség a mi viszonyaink között igen figyelemre méltó, és azt hiszem, ez elég eredmény. Mindenütt akadhatnak egyesek, a kik az elvállalt kötelezettséget nem teljesítik a kellő pontossággal, de hogy a kísérletezők zöme, a magyar gazdaközönség intelligenciája így járna el, azt kereken tagadásba veszem, saját tapasztalatom után ítélve.

Téved Hreblay Emil, midőn azt hiszi, hogy a kísérletre vállalkozók nagy része nem küldi be a jelentést; csak nem régiben járt nálam egy külföldi szakember, a ki midőn az állomás könyveit neki megmutattam, elsodálkozott azon, hogy mily kevés kísérletező mulasztja el a jelentés beküldését. Állítása szerint a németországi összehasonlító kísérleteknél igen jelentékenyen rosszabb az eredmény. Az állomás különben is igyekszik a meg nem bízható elemeket kiselejtezni. Mindazok neveit, kik jelentéseiket nem küldik be, vagy selejtes, felületlen jelentést küldenek, egy külön könyvbe beírjuk, és a további kísérletezéstől kizárjuk.

Legyen szabad továbbá azt is megkérdeznem, hogy hol van a garancia arra, hogy ha a gazdasági egyesületek titkárai végzik az ellenőrzést, feltéve hogy ezek mindegyike a legnagyobb lelkiismeretességgel szolgálja az ügyet, hogy az összes gazdák tényleg a valóságnak megfelelő adatokat szolgáltatnak be. Tekintve, hogy egy élénkebb tevékenységgel bíró gazdasági együletben a titkárnak sok és sokféle dolga van, lehetetlen tőle azt kívánni, hogy az összes kísérletek termésének lemérésénél személyesen jelen legyen, és így csak ugy csuszhathatnak be valótlan adatok e jelentésekbe, mint jelenleg. A gazdasági egyesületek közreműködésével kísérletezni ugyan kívánatos volna, de inkább a fenti okokból, de nem azért, mint ha így biztossabbá válnának az adatok.

Hreblay ur azt is kifogásolja, hogy az agricultur vegyészek ellenőrzik a kísérleteket. Erre vonatkozólag tévedésben van, ha azt hiszi, hogy az agricultur vegyészek a kísérletek megsemlésénél az összehasonlított növények termésének és az alkalmazott mütrágyák hatásában mutatkozó különbségnek megállapítása végett szemlélik meg a kísérleteket. Az ellenőrzésnek csakis az a célja, meggyőződni arról, vajjon a kísérlet teljesen az állomás utasítása szerint hajtott-e végre, s hogy ellenkező esetben az illetőre kísérlet ne bizassék. Tehát a jövőre meg nem bízható gazdák kiselejtezése az ellenőrzés fő célja.

Egészen más kérdés, vajjon a kísérlet ellenőrzését nem végezhetnék-e a czélnak jobban megfelelőleg gyakorlati ismeretekkel is rendelkező szakközégek. Erre vonatkozólag legyen szabad csak annyit megemlítenem, hogy évek óta kérelmezem már a növénytermelési állomás decentralizációját, oly módon, hogy az ország 5 nagy kerületre osztva, minden kerületbe a növénytermelésben gyakorlatilag és elméletileg egyaránt képzett szakember neveztessék ki növénytermelési felügyelővé, akinek feladata

lenne az illető kerületben a legszükségesebb növénytermelési kísérleteket szervezni, megbízható gazdákat a kísérletekre megnyerni, évente a kísérletek egy részét legalább szemügyre venni, a gazdákkal érintkezve, az egyes növények termelésénél mutatkozó hibákra a gazdákat figyelmeztetni, az okszerű termelési eljárásokat javaslatba hozni, a kísérletek eredményeit összegyűjteni és azt télen át feldolgozva, a központi állomásnak megküldeni. Ezen javaslatom azonban mindez ideig nem fogadtatott el.

Felhasználom egyuttal az alkalmat Kerpely Kálmán barátomnak, az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomásra vonatkozó, a „Köztelek“ 5-ik számában közölt tévedését is helyreigazítani. Ő ugyanis egy kérdésre válaszolva azt mondja, hogy Hanna-árpa az állomásnál kapható. Hát ez sajnos, nincs így. Igaz ugyan, hogy az állomás akkor felelne meg működésének teljesen, akkor érhetné el azt, hogy a kísérletezésnél bevált növényfélések minél hamarabb terjedjenek el, ha a kísérletek befejezte után is mérsékelt áron bocsájtathatna rendelkezésre az illető féleléseket, vetni kívánó gazdáknak eredeti és kifogástalan minőségű vetőmagot. A gazdaközönség ezen módon sokkal olesőbban jutna jóminőségű vetőmaghoz, mint jelenleg, midőn az állomás a nagyszámmal beérkező kérdezősködésközésre csak azt válaszolhatja, hogy itt és itt szerezhető be a vetőmag. Hogy ez így van és nem másképp, az nem az én hibám.

Cserháti Sándor.

LÓTENYÉSZTÉS.

Népies lótenyésztésünk bajai.

III.

Bármily nagy legyen is az a befolyás, az a tevékenység, melylyel a kormány az országos lótenyésztés ügyét gyámolítja, a társadalom közreműködését nem nélkülözhetjük, ha azt óhajtjuk, hogy a lótenyésztésügyi kormányzat hasznos intencziói érvényre jussanak a gyakorlatban.

Már a katonai lóvásárok tárgyalásánál érintettem azokat a feladatokat, melyek a vásárok előkészítésére nézve a társadalomnak erre hivatott tényezőire hármlanak. Nálunk e tekintetben a megyei gazdasági egyesületek, a lótenyész-bizottmány és a helyi gazdasági érdekszövetségek vannak akezióra hivatva. Hogy mennyire kell kiterjedni ennek a befolyásnak, arra más államok lótenyészési és értékesítési viszonyai elég példát nyújtanak.

Angliában, Német- és Franciaországban, az olyan vidékeken, a hol a népies tenyésztés kivitelképes vagy egyáltalán keresettebb lovat bir előállítani, a jobb anyaggal bíró kistenyészők szövetkeznek azon czélból, hogy állandóan egy bizonyos alkalmas lótypust produkáljanak. A fősulyt arra fektetik — s ebben találják sikerüket is — hogy mindig egyöntetű árut termeljenek.

Hogy ezt miképpen érik el, az nem titok. A mennyire csak lehetséges, a kívánt czélnak megfelelő kanczákat használnak és csak olyan méneket vesznek igénybe, melyek ama bizonyos jelleg és termet kívánalmainak a legjobban megfelelnek. E végből díjazásokat tartanak, amelyeknél nem csupán a pénzbeli jutalom hatása játszik szerepet, hanem az a tapasztalat és az tanulság is, a mit a tenyésztők itt szerezhetnek. A díjazás megmutatja a tenyésztőknek hogy milyen méneket, milyen kanczákat tartanak, hogy a kívánt eredményhez jussanak, megtanítja őket az alkat és a hibák megítélésére és egyuttal emeli a díjazott állatok és azok ivadékaiknak kereskedelmi értékét. Az ilyen díjazáshoz nem kell sok pénz, mert a szakértő jury ítélete magában is értékelő, de okvetlenül kell hozzá a tenyészanyag és az eladó anyag nyilvántartása. Ez egyike a leghatásosabb

eszközöknek, melylyel a kereskedő közvetítését szép szerével kilehet zárni, mert a venni szándékozó idegen a nyilvántartási lajstrom után elindulva bizvást elnehet a megjelölt vidékre vagy községbe s ott bizonyos számú, a keresett typusnak megfelelő árut fog találni.

Az imént vázolt viszonyokat kell tehát nálunk előbb meghonosítani, mielőtt az eladó anyagnak oly sokszor hangoztatott nyilvántartására és publikálására gondolhatnánk, mert ma még úgy állunk a népies tenyésztéssel, de sok tekintetben a kisebb-nagyobb tenyésztések egy részével is, hogy nyugodt lélekkel alig indíthatnánk utnak az idegen vevőt, hogy menjen csak X-be vagy Y-ba, ott bizonyosan talál elég lovat, mely az ő kívánalmainak meg fog felelni.

Ma csak azt mondhatjuk a vevőnek, hogy látogasson el a kérdéses helyre, talán talál is ott az ő céljainak megfelelőt a sok mindenféle ló közül, — remontát azonban valószínűleg fog kaphatni. Tegyük fel, hogy a vevő felbátorodik s elmegy a kijelölt községbe. Kihez forduljon ott, hogy elővezessék a lovakat? Az előjáróságokat nálunk ez a dolog nem érdekli, más pedig nem vállalkozik, vagy ha akad is szolgálatkész kisbíró, hajdu vagy más efféle, annak a kalauzolásából ugyan nincs köszönet. Ismét felbukkan tehát lóértékesítésünk réme — a kupecz — aki egyedül képes arra, hogy az emlékezetében mindig nyilvántartott alkalmas lovakat elővezettesse.

Ha volna a községben tenyésztőegyesület vagy legalább is egy fiókja, megvolna a tenyésztők listája, az eladó lovak jegyzéke stb., akkor nem szorulnánk a kupeczre.

Sokan úgy képzelik a lótenyésztők szövetezeteit s az eladó anyag nyilvántartását egy községben vagy vidéken, hogy abba minden lóartó gazda felvehető és minden eladó községbeli ló nyilvántartandó. Nos hát ezzel nem érnek célt. Igaz, hogy nem derék dolgok látszik a jobb tenyésztőgazdákat a gyöngébbekkel szemben ilyen előnyöket biztosító kiváltságban részesíteni, de azon alapján véve nem lehet segíteni. A törekvők sikere azonban felbuzdítandja azokat is, a kik azelőtt nem sokat törődtek a dologgal vagy nem értettek hozzá. Hogy miképpen lehet lótenyésztő egyesületet létesíteni, arra már vannak példák az országban.

Legelsőnek s talán a legjobbnak a gróf d'Orsay alezredes, mezőhegyesi ménesparancsnok által alapított mezőhegyesi tájfajta tenyésztő egyesületet állíthatjuk oda.

Annak a községnek vagy vidéknek lótenyésztői, a hol a szövetezete létesíteni óhajtnak, felkérnek egy megbízható szakértőt, ki az eléje vezetendő kanczaanyagot osztályozza. Ez kijelöli a tenyésztésre alkalmas kanczák közül azokat, melyek elsősorban beillenek a kitűzendő tenyészirány keretébe, valamint azokat is, melyek másodsorban jöhetnek csak tekintetbe, tehát közvetlen nem illenek bele az egyöntetőségre törekvő tenyészcsoportha, de megfelelő párosítás után abba illő ivadékok nemzésére nyújtanak kilátást.

Az első csoportot bevezetik a törzskönyvbe s igazolványt állítanak ki minden egyes idetartozó tenyészkancazáról. A második csoportba tartozó kanczákrol szintén lehet hasonló igazolványokat kiállítani. Ezeknél azonban a másodsorban alkalmasságnak ki kell tenni.

A kiválasztott kanczák összbenyomása, átlagos jellege, termete, testalkata, szervezeti összetétele, a helyi gazdasági és forgalmi állapotok természete, vagy inkább ez állapotok tényleges követelményei s az értékesítési viszonyok alapján a szakértőnek meg kell jelölnie általában azt a tenyésztypust, melyből a használandó állami mén választandó. Ebből a tyusból kell venni állandóan a méneket, melyeknek a kiválasztását lehetőleg szintén a szakértőre kell bízni.

Ezzel a kiválasztott, a mennyire lehet összeillő kanczacsoporttal egy-egy község,

vagy vidék keretében olyan tenyésztőrzset lehet létesíteni, mely a következő generációkban fokról-fokra egyöntetűbbé váló anyagot bir produkálni. Az egy tyushoz való ragaszkodás eredménye ez, mely az ivadékokban reprodukálja a közös apa vonásait, testalkatát, előnyeit és hibáit. Főlöszleg talán ismét hangsúlyoznom, hogy az ilyen tenyészkörbe nem vonhatók be az illető község vagy vidék összes lovai, hanem csak a beleillők. A hol a kiválasztott kanczák száma a 60-at meg nem haladja egy ménnél többet nem igen lehet tartani. Itt tehát individuális párosításról nem lehet szó; meg kell elégedni azzal, a mit egy mén képes kiegyenlíteni. Tökéletesebb lesz a tenyészművelet olyan helyen, a hol a kanczák nagyobb számánál fogva két vagy több egytypusbeli mén alkalmazhatnak, mert ebben az esetben nemcsak a typus reprodukcióját lehet elérni, hanem individuális párosítással az egyes kanczáknl előforduló alkathibákat a reájuk megfelelőbb mén alkalmazásával ki lehet egyenlíteni.

A kanczacsikók, mikor azt a kort elérik, hogy tenyésztésbe vétessenek, természetesen ismét megbirálás tárgyát képezik avégből, hogy tenyésztésre alkalmasak-e, vagy nem. A feltűnő alkathibával vagy más az állatértékét nagyobb mértékben csökkentő öröklő defektussal bíró fiatal kanczát ebből a jobb tenyészkörből okvetlenül ki kell zárni és ki is lehet, mert csak olyan kanczák fedeztethetők a tenyészegyesület részére kiadott állami ménnel vagy ménekkel, amely kanczák az egyesület szakértője részéről igazolvánnyal elláttattak.

Ha a gazda nem akarja belátni, hogy a tenyésztésre nem alkalmasnak nyilvántartott kanczája tényleg nem arra való és mégis beakarja fedeztetni, ám tegye, de ne azzal a jó ménnel, mely a tenyészegyesületnek lett kiadva.

Nézetem szerint a kistenyésztők kanczáinak ilyen megkülönböztetése — feltéve azt, hogy az állam az elsőrendű tenyészmeneket első sorban a tenyészegyesülettel és megfelelő anyaggal rendelkező községeknek adná ki — erős rugót képezne arra nézve, hogy a kistenyésztők jó kanczát iparkodnának tartani, mert a hibás és rossz kanczára csak másodrendű esődör juthatna.

Ez a rendszabály ugyan nem oly hatásos, mint az alkalmas jó fiatal kanczák eladásának tilalma, de e tilalomnak az alapszabályokban való felvétele esetén nem mindenütt lehetne a tenyészegyesületeknek nagyszámu hiveket szerezni, mert sok embert visszariasztana annak tudata, hogy kanczacsikóját csak az egyesület intézőségének engedélyével adhatja el.

A többi dolgok, melyek a tenyésztőegyesületek létesítéséhez szükségesek, általában ismeretesek. Törzskönyvelés, a csikók bélyegzése, díjazások, az eladó anyag nyilvántartása és hirdetése stb.

Ha a népies tenyésztésnek legjavát a megfelelő eljárás által oly helyzetbe hozzuk, hogy egy-egy helyen vagy vidéken nagyszámu egyöntetű árut birjon produkálni és a konzummensnek tudomása lesz arról, hogy azokon a helyeken mindig megtalálhatja a keresett árut, ha kiscgazdáink lassankint hozzászoknak ahhoz, hogy eladó lovaikat a konzummensnek elfogadható áron kínálják, nehogy az utóbbi a kupecz közvetítésére szorúljon, a ki rendszerint jóval olcsóbban megtudja venni az uri vevővel szemben néha határt nem ismerő parasztagdának, a valódi értékén erősen felültartott lovat, — akkor kevesebb lesz majd a panasz az alkalmatlan lókereskedőkre, kupeczekre és közvetítőkre, kiket a jelenlegi viszonyok között nem is nélkülözhetünk.

Összefoglalva a mondttakat, népies tenyésztésünk bajainak orvoslását a következőkben kell keresnünk:

1. A tulajdonképpen számbavető jobb anyag produkciójának minőségben való emelésében az által, hogy a népies tenyésztés leg-

jobb kanczaanyagát kiválasztják és erre a megfelelő állami ménnek legjavát alkalmazzák.

2. A kereslet különböző irányai részére való termelésben, nem pedig egyedül oly iránynak hódolva, mely a tulprodukció, a konkurrenzia nagysága és a kereslet elégtelensége folytán mindenkire nézve egyaránt jövedelmező nem lehet. Figyelemmel kell lenni továbbá a mezőgazdaság, a forgalom, a piac és a kiviteli szükségleteire és helyes munkafelosztással a produkció sokoldalúságát emelni.

3. Az egyes használati jellegekbe sorolható árunak tömegesebb előállításában. Állandóan egyöntetű áru termelése emeli a termelő hírnevét, bizalmat kelt, vonzza a vevőt és szállítóképessé teszi a termelőt.

4. A termelőforrásoknak a konzummens közönség előtt való ismertetésében. Legyen reklám is, de csak szolid, bizalmat keltő reklám.

Ezektől az intézkedésektől várhatjuk lóértékesítési viszonyaink javulását a népies tenyésztésben. A magánmének és a községi mének kérdése bár fontos és figyelmen kívül nem hagyható, itt inkább a háttérbe szorul, mert az ezen mének által produkált eladó anyag kevés kivétellel primitív árú, mely a belkereskedelemben csak másodrendű szerepet játszik, a kiviteli forgalomban pedig alig jön számításba.

Első sorban tehát az állami mének és a nagyobb tenyésztők jobb ménjeinek befolyása alatt álló kiválóbb népies tenyészanyag sorsára kell tekintettel lennünk, ha népies lótenyésztésünk színvonalát emelni akarjuk. Arra az anyagra kell fektetnünk a fősúlyt, amely fejlesztésre alkalmas és nagyobb szereplésre van hivatva. Az emberek közül sem lehet mindnyája prókátor, orvos, vagy hivatalnok; ott is kell a primitív árú, mely a létérti küzdelem állandó nyomása alatt igénytelen egyszerűségével változatlanul betölti a helyét a társadalom sokirányu munkakörében.

Kiss Mihály.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

43. sz. kérdés. Egy éves bárányaimban szörféreg van, mely az által került beléjük, hogy állott vízzel lettek itatva. Megpróbáltam már velük azt a módszert is, mit Monostori az „Állatgyógyászat” című kis könyvében leír a kiköhögtetésről, de ez sem használt. Kérem velem azt a módot vagy szert tudatni, mely őket a bajból kigyógyítja.

Tarony.

H. S.

44. sz. kérdés. Hizőkreimnek az I-ső időszakban 1000 kg. élősulyra naponta a következő takarmányokat adagoltam: 2 kg. repcefogácsa, 4 kg. tengeridara, 4 kg. buzakorpa, 12 kg. buzapolyva, 6 kg. bükkönyszéna és 60 kg. répa.

A II. időszakban adagoltam naponta 1000 kg. élősulyra 3 kg. repcefogácsa, 6 kg. tengeridara, 4 kg. buzakorpa, 10 kg. buzapolyva, 4 kg. bükkönyszéna és 60 kg. répát.

A III. időszakban naponta 1000 kg. élősulyra 2 kg. repcefogácsát, 7 kg. tengeridarát, 5 kg. buzakorpát, 3 kg. bükkönyszénát, 10 kg. buzapolyvát és 60 kg. répát szándékozom adagolni. Megjegyzem, hogy a hizlalás 6 hónapig fog tartani: kérek szíves felvilágosítást, hogy helyes-e ez az adagolás?

Tolmács.

S. F.

45. számú kérdés. Kérem a beküldött csomagban található apró rovarokat, melyek a szőlőkben nagy tömegekben találhatók, meghatározni s az ellenük való védekezési módot közölni.

Tolna-Högyész.

K. Gy.

46. sz. előhasi koczmár a harmadik koczáim jó azt is, hogy vannak, árpa moslékot larszem dohos krumplit egysertes elve kitarítottattal. Tiszteses takarmány épületben szünjék.

P. Fen

47. sz.

korosabb má sulyuk 510 tartammal bkezőképpen hogy a rétis zabosbükkör az olajpogácsában napogácsát eg takarmányel náltam.

1000

időszakra: 2 1,5 kg. olajp 6 kg. zabos

A II. i

korpa, 3-25 6 kg. vörösh

A III.

kg. korpa, 1 60 kg. répa,

dem helyesnyiben volna

és etetési re sebb? Sőt

számítok!

Hizlal

kérdésre. Δ takarmányok anyagok var

200 kg. fin

100 " ter

1500 " sav

répaszelet

1000 kg. sav

csalamádé

200 kg. ré

200 " "

1000 kg. é

Ezen ö

vány között

térés van: 1

gabb táparán

ban kellene

a szárazanya

telt gazdatár

fogja venni,

hagynak.

Fenti t

oly összeállít

nak megfelelő

gére sem len

tevő ökreit a

mányozni (a

a leghelyese

szereznie. E

mánykeverék

élősulyra (na

szelet, 4 kg.

46. sz. kérdés. Mi lehet az oka, hogy előhasi koczáim közül egy hét lefolyása alatt már a harmadik vetél el; megjegyzem, hogy koczáim jó bánásmódban részesülnek, valamint azt is, hogy a lehető legjobb kondícióban vannak, árpa- és tengeridara keverékből készült moslékot langymelegen esznek, ezek egyike sem dohos, sem nem penészes, fagyos krumplit egyáltalán nem kapnak. A második sertés elvetélése után az ólakat alaposan kitakarítottam és deszinficiáltam szublimát oldattal. Tisztelettel kérdelem, nem-e volna szükséges takarmányt változtatni s a sertéseket más épületbe elhelyezni, hogy a baj megszűnjék.

P.-Fenyő.

M. K.

47. sz. kérdés. Néhány hétig pihentetett, korosabb magyar fajta mustraökröket (átlagsúlyuk 510 kg.) akarok 5 hónapi hizlalási időtartammal beállítani és takarmányukat a következőképpen állítottam össze, megjegyezve, hogy a rétiszéna középminőségű anyaszéna; a zabosbüköny, vöröshere jól sikerült takarmány; az olajpogácsa pedig $\frac{1}{4}$ részben tökmag, $\frac{3}{4}$ részben napraforgópogácsa. Számításaimban a pogácsát egészben napraforgónak vettem és a takarmányelemzési tábellák átlagszámait használtam.

1000 kg. élősúlyra megállapítottam az I. időszakra: 2 kg. árpadara, 2,5 kg. f. buzakorpa, 1,5 kg. olajpogácsa, 60 kg. répa, 6 kg. rétiszéna, 6 kg. zabosbüköny, 4 kg. zabpolyva.

A II. időszakra: 2,5 kg. tengeridara, 3 kg. korpa, 3,25 kg. olajpogácsa, 4 kg. zabosbüköny, 6 kg. vöröshere, 60 kg. répa, 3 kg. zabpolyva.

A III. időszakra: 5 kg. tengeridara, 3,25 kg. korpa, 1,50 kg. olajpogácsa, 8 kg. vöröshere, 60 kg. répa, 3 kg. zabpolyva. Tisztelettel kérdem helyes-e összeállításom? Ha nem: mennyiben volna módosítandó? Mely előkészítése és etetési rendje e takarmányoknak a leghelyesebb? Sót fejenként és naponként 30 grammot számítottok!

Sz. A.

Feleletek.

Hizlalás befejezése. II. felelet a 30. sz. kérdésre. Δ A 27,500 kg. élősúlyra kiszabott takarmányokban a következő mennyiségű tápanyagok vannak:

	Száraz- anyag	Pro- tein	Zsír	Szén- hidrát
	k i l o g r a m m			
200 kg. fin. buzakorpa	174.0	23.6	6.0	88.8
100 „ tengeri (dara)	85.6	8.4	4.8	60.6
1500 „ savanyított répaszelet	172.5	10.5	1.5	109.5
1000 kg. savanyított csalamádé	185.0	8.0	6.0	104.0
200 kg. rétiszéna	172.6	10.8	2.0	83.2
200 „ „ sarju	170.4	14.2	3.2	82.0
Összesen	980.1	75.5	23.5	528.1

1000 kg. élősúlyra jut 35.6 2.7 0.8 19.2

Táparány 1 : 7.8

Ezen összeállítás és a takarmányszabvány között (II. hizlalási időszak) lényeges eltérés van: 1. ezen takarmányadag sokkal tágsabb táparányu, mint ezen hizlalási időszakban kellene lenni (1 : 5.5); 2. tulságos nagy a szárazanyagtartalom; ez utóbbi hibát tisztelt gazdatársam a legrövidebb idő alatt észre fogja venni, mert állatai nagyon sok „izék“-et hagynak.

Fenti takarmányokból különben nem lehet oly összeállítást készíteni, mely a szabványoknak megfelelne és e mellett az állat egészségére sem lenne káros befolyással. Ha kérdéstevő ökröket a szabványok szerint akarja takarmányozni (a mi az eddigi tapasztalatok szerint a leghelyesebb), úgy repcepogácsát kell beszereznie. Ezen esetben a következő takarmánykeveréket adagolhatja állatainak 1000 kg. élősúlyra (naponként): 50 kg. savanyított répaszelet, 4 kg. rétiszéna, 7 kg. réti sarju, 5 kg.

tengeridara, 4 kg. korpa, 4 kg. repcepogácsa. Ezen takarmányok, közepes minőségűeknek véve, tartalmaznak: 26.44 kg. szárazanyagban 2.97 kg. proteint, 0.88 kg. zsírt és 13.94 kg. szénhidrátot. Táparány 1 : 5.4.

Az 5 kg. sóadag sok, elegendő 2.5 kg.

Áttérek a kérdés második részére. Mint már e lapok hasábjain is többször említve lett a legjobb eredményt a szabványoknak megfelelő takarmányösszeállítással lehet elérni; arra azonban semmiféle takarmányösszeállítással sem leszünk képesek, hogy ökreinket egy tetés szerinti időre készre hizlaljuk.

Ha takarmányösszeállításunk helyes, ha takarmányozásunk (etetésünk) okszerű, ha az istálló, ivóvíz, az ökrök gondozása kifogástalan, akkor mindent megtettünk, a mi a leggyorsabb hizást eredményezheti.

Hányszor etessük ökreinket? Kérdéstevő 4-szer szándékozik etetni. Ennek tényleg megvan egy igen nagy előnye. T. i. az állat egyszerűen nem eszik sokat, gyomrát nem terheli meg; az etetéskor nem eszik mohón (miután nem éheznek nagyon ki), a mi a takarmányok jobb megemésztését eredményezi. De négyszeri etetésnél az ökrök keveset pihen és rövid ideig mindig. Ezért legezészerűbb a hizóökröt naponként háromszor etetni; ezen esetben az etetés kezdődik hajnali 3 órakor és tart 5 óráig, 5—8-ig az ökrök tisztogatása, fél 11 órakor rövid etetés (egy kevés szálastakarmány és utána itatás), esteli etetés 5—7 óráig és ezen esetben az ökröknek van egy éjjeli hosszú pihenőjük (7 óra).

Antalháza.

Sommer Miksa.

Kérdéstevő levelében, melyben kérdésére választ kért, 200 s nem 100 kg. tengeridara volt írva; innen van, hogy Jaskó ur és Sommer ur számításai nem vágnak mindenben össze, továbbá onnan, hogy Sommer ur nem létező takarmánnyal (repcepogácsával) is számol. Így kérdéstevő választhat a között, hogy pogácsát beszerezzen-e vagy nem. Én is óhajtandónak tartom a beszerzést s a kevesebb sót is elegendőnek tartom akkor, ha pogácsa is nyújtatik. Ellenkező esetben a több só mellett vagyok.

Rovatvezető.

Tüdő-féregkór. Felelet a 43-ik kérdésre. A szőrféregkór, vagy tüdő férgesség gyógyításának ama másik módja, melyet kérdéstevő tudakol, olyan, hogy azt laikusra bízni nem igen lehet. Ezért van az idézett Állatgyógyászati-ban az mondva, hogy „Állatorvos terpentint és faolaj befecskendezéseket a légsőbe, tús fecskendő segítségével, meg szokott próbálni.“ Ha tehát kérdéstevő, állatorvosra bizza e kezelést, azt legjobban cselekszi, de mert világosan kéri e kezelésnek ismertetését, közlöm a következőket.

A szőrféreges bárányok számához mérten keverje össze a következő szereket, következő arányban: tisztított terpentint olajat, tiszta fa vagy lenolajat egyenlő mennyiségben, mondjuk 200—200 grammot, tiszta angol kreolint 20 grammot. E keverékből szíjjon fel egy-egy fecskendezésre, egy-egy bárány számára az idézett „Állatgyógyászati-ban a 103-ik oldalon 8 sz. alatt ábrázolthoz hasonló tús fecskendezőbe 5—5 grammot; szurja be a fecskendező tűjét a bárány bőrén át annak légsővébe elől, a nyak közepe táján úgy, hogy a tű hegye a légső üregébe érjen s ekkor a fecskendező tolvájával hajtsa be a szert ez üregbe. Ezt másnap és harmadnap megismételheti minden szőrféreges báránynál.

Ez a szer a szőrféregket részben megöli, részben elbódítja, s eként azokat az állat könnyebben és nagyobb mennyiségben kiköhögheti, vagyis a kezelés igen eredményes lehet, feltevén, hogy a baj nincsen nagyon előre haladott stádiumban. Ha ilyen stádiumban volna, a veszteségeket csökkentendő, mérsárszéken czélyszerű a bárányokat értékesíteni, mert ily stádiumban a betegségnek a kezelés sikere felette kétséges. A jövőre nézve földolog a védekezés, melyről az idézett könyvben a 39,

49, és 233 ik oldalon tájékoztatás foglaltatik, avagy aztán olvashat erről bővebben is a „Könyv az egészséges állatok gondozásáról“ stb. című munkában, hol többek között a 144-ik oldalon a következők foglaltatnak.

„Különösen nedves, vadvízes helyeken élnek ezen férgek tojásai, melyek vízzel s füvel jutnak aztán a házi állatokba.

A szőrféreg tojásai tavaszkor és nyár kezdetén kerülnek kivált a fiatal juhok és sertések légutaiba s ott néhány hónap alatt kikelnek s ujjnyi hosszú, fonálynál vastag férgékké nőnek melyeket aztán őszkor és telen igyekszik az állat prűszkülés és köhögés közben eltávolítani, de nem sok eredménnyel, úgy, hogy az erős hurut, nehéz légzés és elerőtlenedés következtében igen sok juh és sertés elpusztul.

Védekezés szempontjából az ilyen vizes helyeket kerülni kell, vagy aztán árkok ásásával vagy lecsapolással kell a legelő ilyen szőrféreg fészkeit ártalmatlanná tenni.“

Monostori Károly.

Hízóökrök takarmányozása. (Felelet a 44. sz. kérdésre.) Δ A kérdésben közölt takarmánykeverékek a következőképpen módosítandók: az I. időszakban, minthogy úgy a szerves anyagból, mint fehérje, szénhidrát és zsírból többet adagol, mint kellene, csökkenttem úgy a bükönyszéna mint a buzapolyva mennyiségét aképpen, hogy míg a közölt takarmánykeverékben 31,120 száraz anyagot, 2,760 fehérjét, 16,694 szénhidrátot és 0,628 zsírt etetne 1:6.6 arány mellett, addig most 26,445 száraz anyagot, 2,524 fehérjét, 14,861 szénhidrátot és 0.591 zsírt etet 1:6.4 arány mellett. Ezen tápanyagtartalom — a mely az ezen időszakra előírt tápanyagszabvány értékszámainak megfelelő, — a következő takarmánykeverékben foglaltatik: repcepogácsa 2 kg., tengeri dara 4 kg., buzakorpa 4 kg., buzapolyva 8 kg., bükönyszéna $4\frac{1}{2}$ kg., takarmányrépa 60 kg.

A II. időszakra megállapított takarmánykeverékben szintén igen sok a szárazanyag, szénhidrát és zsír; a fehérje tartalom azonban kevés, úgy hogy a táparány nyiltabb, mint a minő ezen időszakban megkívántatik. Ennélfogva a buzapolyva és kukoriceza mennyiségét csökkentve, a bükönyszéna adagját növelve, el lehet érni, hogy kellő mennyiségű tápanyag jusson a szervezetbe szűkebb táparány mellett. Míg a régi kidolgozás szerint ugyanis 30,350 száraz anyagot, 2,910 fehérjét, 16,786 szénhidrátot és 0.760 zsírt etetne 1:6.2 arány mellett, addig most, ha ezen időszakban 3 kg. repcepogácsát, 5 kg. tengeridarát, 4 kg. buzakorpát, 4 kg., buzapolyvát, 6 kg. bükönyszénát, és 60 kg. takarmányrépát etet fel a hizókkal, úgy 26,030 száraz anyagot, 2,982 fehérjét, 14,930 szénhidrátot és 0.716 zsírt nyújt nekik 1:5.5 arány mellett.

A III. időszakra megállapított takarmánykeverék 30,350 száraz anyagot, 2,730 fehérjét, 17,232 szénhidrátot és 0.752 zsírt tartalmaz 1:7.0 táparány mellett. Ezen takarmányban is feles mennyiségben jut a szervezetbe úgy száraz anyag, mint szénhidrát és zsír. A fehérje mennyiség megfelelő. Ebből önként foly, hogy a táparány is nyiltabb, mint a minő a tápanyagszabványok előírnak t. i. 1:7.0. Kevesebb polyva etetésével el lehet érni, hogy a száraz anyagtartalom esökken, a tengeri dara adagjának kisebbitésével pedig a zsír mennyisége kevesebbedik. Hogy ha tehát a polyva és tengeriből kevesebbet etetünk s az eközben megfogyott fehérjét bükönyszéna adagolásával pótoljuk, helyes táparányt érhetünk el és e mellett elegendő táplálóanyagot juttatunk a hizóknak.

Etetendő lesz tehát a III. időszakban 1000 kg. élősúlyra és naponta: repcepogácsa 2 kg., tengeridara 5 kg., buzakorpa 5 kg., bükönyszéna 5 kg., buzapolyva 5 kg., takarmányrépa 60 kg. Tartalmaz 25.190 szárazanyagot, 2.724 fehérjét, 14.774 szénhidrátot és 0.660 zsírt. Táparány 1 : 6.0. J. G.

Fővárosi vásárcsarnokok.

A budapesti vásárcsarnokokat február hó 16-án adják át a forgalomnak.

A vásárcsarnokok úgy a főváros fogyasztóira, mint a vidék termelőire nézve nagy előnyöket fognak nyújtani. A főváros közönsége mindenekelőtt azzal nyer, hogy élelmi czikkeit ezután nem kell külön, egymástól szétszórva, nyílt piacokon összeszedgetnie, mert a vásárcsarnokban — mint jól berendezett kamrában — minden czikket együtt talál, amire a háztartás eljaira szüksége van. Ezenkívül több garanciát vesz az árunak helyes mennyiségben és jó minőségben való kiszolgáltatása iránt, mint eddig vett. Végre az árak megállapítása nem fog annyira a két fél alkuszkezségétől függni, mint eddig függött, mert a csarnokokban a kereslet és kínálat összpontosítottán, megbízható, szolid árak jönnek létre.

Még nagyobb előnyt fognak élvezni a termelők, minthogy a vásárcsarnokok abba a helyzetbe juttatják őket, hogy élelmi czikkeiknek biztos piacot találjanak, amelynek konjunkturáit épp úgy kihasználhatják, mint bármely hivatasos elárúsító.

Most a földolog természetesen az, hogy a termelő gazdák a vásárcsarnokok intézményét minél inkább kihasználják.

Az az eljárás, melylyel az élelmi czikkeket elárúsítás végett a vásárcsarnokokba lehet juttatni, olyan egyszerű és körülményesség nélkül való, hogy mindenki fejtörés s fáradtság nélkül próbát tehet vele. A vásárcsarnokok igazgatósága a most kiadott „Utmutatásban” röviden közli azokat a tudnivalókat, amelyek felől a vásárcsarnokokban elárúsítani akaróknak tájékozniok szükséges magokat.

Az „Utmutatás” nyomán a főbb tudnivalókat a következőkben foglaljuk össze.

Mit lehet eladni a vásárcsarnokokban?

A vásárcsarnokokban minden olyan árucikket el lehet adni, amely táplálkozásra szolgál. Ezek: leölt állatok (malacz 6 kilogramm elősúlyig élve is felhozható) hus, zsir és tejtermékek, házi sütetek, zöldségfélék, gyümölcsök (frissen vagy elkészítve) palaczkborok és házilag készített pálinka. Részletes felsorolását az eladható élelmiczikkeknél a „Helybér-szabályzat” tartalmazza.

A vásárra juthatás módja.

A vásárcsarnokok igénybevételének módját tekintve, meg kell különböztetnünk a fővárosban vagy ehhez közel lakó és vidéki eladókat.

A ki helyben vagy közel lakik, az árucikkeit a hajnali órákban, minden előzetes bejelentés nélkül egyszerűen elszállíttatja a vásárcsarnokok valamelyikébe (mindegyikbe rakott kocsi is lehet hajtani), ott a szolgálatot teljesítő altisztól elárúsító helyet kér, a helypénzt (mely az áruk természete szerint változik) letizedi, árucikkeit a kijelölt helyre lefakasztja s ezzel hozzákezdhet az elárúsításhoz, a mi déli 12 óráig s délután 4-től éjféli 12 óráig foly.

Vidéken lakó termelők árucikkeinek eladásáról az u. n. hatósági közvetítők gondoskodnak. A gyakorlati eljárás ez esetben a következő. Ha valakinek eladó élelmi czikke van s ennek értékesítésére a központi vásárcsarnokot óhajtja igénybe venni, úgy az illető árut gondosan becsomagolva, ekképpen címezi: „Budapest, központi vásárcsarnok”. A mint a küldemény Budapestre érkezik. A vásárcsarnok felügyelősége kiadja a vasuti értesítő levelet valamelyik hatósági közvetítőnek, ez kiadja az árut, kifizeti érte a fogyasztási adót (ha bérmentetlenül küldetett, a szállítási díjat is), értékesíti s a befolyt eladási árat a felmerült költségek levonásaival a tulajdonosnak megküldi. A hatósági közvetítő fáradozásáért

bizonyos százalék bizománydíjat számít fel, melyet a székesfőváros hatósága állapít meg. Megjegyzendő, hogy ha valaki a központi vásárcsarnokba küld árucikket, 10% kedvezményben részesül a szállítási költségéből. A kerületi vásárcsarnokok ezt a kedvezményt nem nyújtják, mert ezeknek nincs közvetlen vasutösszekötésük. A kerületi vásárcsarnokok (Rákóczy-, István-, Hunyady-téri, Hold-utcai) a czimőkre érkező küldeményeket kocsival fuvarozzák el a vasuti állomástól, ami a szállítást némileg megrágitja.

A beérkezett áruk a beérkezés sorrendje szerint a folyó napi áron kerülnek eladásra; a napárak felől a naponta megjelenendő hivatalos árjegyzés után bárki is tájékozódhatik.

Ellenőrzés.

A vásárcsarnokok czimére érkező élelmi czikkeket elárúsítás előtt a hatósági közegek megvizsgálják, hogy az egészségügyi követelményeknek megfelelnek-e. A romlott vagy az egészségre ártalmas árucikkeket hivatalosan elkobozzák. Vigyázni kell tehát, hogy a feladott árucikkek friss, romlatlan állapotban érkezzenek meg; ennek előfeltételét a gondos csomagolás képezi. A hatósági közvetítők a vásárcsarnokok igazgatóságának felügyelete alatt állanak; ez a felügyelet a közvetítőkre támaszkodó vidéki termelők érdekeit az esetleges visszaélések ellen megvédelmezi. Ha mégis valameiy vidéki megbízó a vásár eredményével megelégedve nem volna, úgy a hatósági közvetítő elszámolását (5 napon belül) beküldi a központi vásárcsarnok felügyelőségének (kerületi vásárcsarnokok igazgatóságának) a mely a felülvizsgálatot megjeji.

Helybér-szabályzat.

A vásárcsarnokokban az elárúsítandó árucikkek által igénybe vett tér után helybért kell fizetni, mely az árucikk természetétől s a felhasznált terület nagyságától függ.

Az áruk természetük szerint négy bérosztályba vannak sorozva. Az első bérosztályba a husneműk és borok tartoznak; ezekért négy-ötszögméterenkint egy napra 25 kr helypénzt fizetendő. A II. bérosztályba tartozókért (konzervek, sütetek) 15 kr, a III. béroszt. árukért (baromfiak, tejtermékek, zöldségfélék, gyümölcsök) 8 kr fizetendő. A IV. bérosztályba a halak, rákok tartoznak, melyeknek vízkamrák állanak rendelkezésére, négy-ötszögméterenkint 25 kr helypénzért. Havi bérlet esetén a helybér a legtöbb árunál napi 10 krral olcsóbb. Ha többnemű czikk együtt kerül elárúsításra, a helybér a legdrágább után számít.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátók Szövetkezete. Ugy működik a központi vásárcsarnokban, mint a hatósági közvetítők, azaz a hozzá küldött árucikkeket bizományban értékesíti; azonban csakis a szövetkezet tagjai vehetik igénybe. A tagul való belépés legalább egy (50 frtos) üzletrész jegyzésével jár, de ilyen üzletrészt többen társulva is jegyezhetnek.

A Szövetkezet a saját külön rendszabályzatában körülírt feltételek mellett fogad el élelmiczikkeket elárúsításra és az eladási árból csak a hatósági közvetítőknek engedélyezett közvetítői díjat vonja le. Tagjait minden irányban ellátja a szükséges tájékoztatásokkal s nemcsak értékesíti a hozzá érkező árucikkeket, hanem a kelendő árucikkek termelésére időről- időre felhívja a tagok figyelmét s így a termelésnek mintegy irányt jelöl.

A szövetkezet kizárólag a gazdák érdekeit szolgálja, kétségtelen tehát, hogy vidéki s főként nagyban eladásra termelő gazdák a legtöbb előnnyel vehetik igénybe a hatósági közvetítők között.

Az itt kivonatolt utmutatást az érdeklődők egyéb tudnivalókkal együtt a központi vásárcsarnok felügyelőségétől szerezhetik be.

—y.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Meghívó. — Gazdasági előadások. — Tavasz	Oldal
luxuslővasárok.	121
Gazdasági előadások.	121
Fővárosi vásárcsarnokok.	126

Növénytermelés.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás működése. Cserhádi Sándor.	122
--	-----

Lótenyésztés.

Népies lótenyésztésünk bajai. Kis Mihály.	124
--	-----

Levélszekrény.	125
---------------------	-----

Vegyesek.	126
----------------	-----

Eljegyzés. — Halálozás. — Népszerű gazdasági előadások. — A kőbányai sertéspiacz megnyitása. — Erdősítési jutalmak kiosztása. — Németországi állatkivitelünk veszedelme. — Czukorgyárak kartelje. — Allategészségügyi értesítés. — Allatbiztosítás Ausztriában. — Mezőgazdasági vándorkiállítás.	128
---	-----

Kereskedelem, tőzsde.	128
----------------------------	-----

Budapesti gabonatőzsde. — Szeszület. — Élelmiczikkek a budapesti hetivásáron. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár.	129
--	-----

Szerkesztői üzenetek.	129
----------------------------	-----

Eljegyzés. Mihályfi György nyug. számtartó leányát, Jankát eljegyezte Csoőr Miklós, a tabi uradalom kasznárja, Enyingen.

Halálozás. Várallyay József nyugalmazott gazdaszt, élete 74-ik évében elhunyt Nyiregyházán.

Népszerű gazdasági előadások. A nálunk még csak néhány év óta létesített népszerű gazdasági előadások intézménye mindinkább kezd terjedni s ezeknek üdvös hatása a földmivelő népre ott, a hol az előadásokat már rendszeresítették, szemlátomást észlelhetők. Igaz hogy több helyütt a gazdasági egyesületek, melyeknek pedig feladata volna e nagyfontosságú intézményt felkarolni, még nem fejtették ki ezirányban kellő tevékenységet, de egyes földmivesiskolák tanszemélyzete annál buzgóbban működik e téren skövetésre méltó példát szolgáltat e tekintetben az illető gazd. egyesületeknek. Jó példával jár elől a népszerű gazd. előadások rendezésében a „Zentai gazdakör”, mely fennállása óta évenként több ily előadást szokott rendezni a téli hónapokban. Mint értesültünk, az idén Lukácsy Imre, az adai földmivesiskola h. igazgatója, már két ízben tartott a „Zentai gazdakörben” érdekes előadást a gazdák részére. Az elsőben a ragadós állatbetegségekről, különösen a sertésvészről emlékezett meg, második előadásában a szántás minőségeiről, kiviteléről és a trágyakezelésről oktatta a gazdákat. A „Zentai Gazdakör” tervbe vett további előadásain szó lesz a gazdasági gépek helyes alkalmazásáról, a takarmánytermelésről és a műtrágyák használatáról. Az előadások iránt az érdeklődés igen nagyfokú. Kivánatosnak tartjuk, hogy ez üdvös intézményt minél számosabb egyesület és az erre hivatott körök minél melegebben felkarolják és elősegítsék.

A kőbányai sertéspiacz megnyitása. Annak a peteiczióknak, melyet a kőbányai sertésszállások tulajdonosai a Kőbányára szállítandó sertések szigorú feltételeinek enyhítése miatt intéztek a földmivelésügyi miniszterhez volt eredménye, a mennyiben a miniszter a kőbányai sertésforgalom fellendülésére s az ezzel kapcsolatos sertéskivitel helyreállításának előkészítése érdekében, a hazai sertéseknek Kőbányára való behozatalára nézve, a mult évi augusztus 30-án megállapított módozatok módosításával, illetőleg hatályon kívül helyezésével a következő — s az eddig érvényben volt feltételeknél enyhébb — feltételeket álla-

pitotta megnek és a vteljes kizár helyekről, mán fenn ne s kizárólag beigazoltati tartattak v sertésvész páronkint le szintén, hog at szorosan alatt tartat nélkül haj felrakási va állatorvos a ily sertések rakhatók k lenül össze és megfele nak; a kő bon hajtás helyeseljük hogy az ug talat, a m szükségesn nem enged a piac uj

Erdő

mivelésügy tot hirdete tett oly er közgazdas nek fognal eredményr bíráló bizo ismerő jut közt. Az frankot ara községnek kopár, hel területén, és szakért az elsőre frankot ar ség volt un hold mere átszelt s leten kivá teljesített e jutalmat, vármegyei kat. holdn kopár terü erdősítésé talmat, 80 örökösime község ha egészen e területen mellett fo sítés által tenger le megvédeve 500 frank Kis-Galan rában fek görgetege teljesített nemesak vetlen alá védettek; mat, 500. Pülöp her nak a Gö ség határ meredek, kiváló go erdősítés 400 frank község vo holdnyi n zárlat me rendü má Nyitra v talaju, ka

pította meg. Az ugynevezett szedett sertéseknek és a vásári forgalomba kerülő sertéseknek teljes kizárásával, Kőbányára kizárólag oly helyekről, melyeken sertésforgalmi zár egyáltalán fenn nem áll és csakis azon fajta sertések s kizárólag vasuton hozhatók be, a melyekről beigazoltatik, hogy huzamosabb időn át együtt tartattak vagy hizlaltattak, továbbá, hogy a sertésveszén átestek, vagy ha nem estek át, páronként legalább 150 kiló élősúlyuk, ugyszintén, hogy származási helyükön tiz napon át szoroson elkülönítve és szigorú megfigyelés alatt tartattak innen fertőzött terület érintése nélkül hajthatók vagy szekéren szállíthatók a felrakási vasutállomásra és felrakáskor is állami állatorvos által megvizsgáltattak. Viszont pedig ily sertések Kőbányán csakis azon szállásokba rakhatók ki, melyek vasuti vágánnyal közvetlenül összekötve, illetve külön rakodóval ellátva és megfelelően kitisztítva és fertőtlenítve vannak; a kőbányai sertéspiaczon sertéseknek lábon hajtása kivételképpen is tilos. Nagyon helyeseljük a miniszternek ezt az intézkedését, hogy az ugynevezett szedettsertéseknek felhozataltát, a mit pedig a kérelmezők feltétlenül szükségesnek és nélkülözhetetlennek állítottak, nem engedélyezte, mert e sertések beengedése a piacz újbóli befertőzésével lett volna egyenlő.

Erdősítési jutalmak kiosztása. A földmivélsügyi miniszter az 1891. évben pályázatot hirdetett az ugyanabban az évben teljesített oly erdősítések megjutalmazására, melyek közgazdasági tekintetből erre legérdemesebbeknek fognak találtatni. A kiírt pályázat sikeres eredményre vezetett, amennyiben a kiküldött bíráló bizottság a kitűzött hat nagy és hat elismerő jutalmat mind kiosztotta a pályázók közt. Az *elsőrendű első nagyjutalmat* 1000 frankot aranyban, a nyitra vármegyei *Brezova községnek* 76 kat. hold kiterjedésű teljesen kopár, helyenkint kavicsos, igen meredek legelőterületén, teljes zárlat mellett kiváló gondnal és szakértelemmel foganatosított erdősítésért; az *elsőrendű második nagy jutalmat*, 1000 frankot aranyban, a zalavármegyei *Tihany község volt urbéres közbirtokosságának* 26'2 kat. hold meredek és kötörmelékeny vízmosásokkal átszelt s helyenkint csuszamlásos kopár területen kiváló szorgalommal és sok nehézséggel teljesített erdősítésért; a *másodrendű első nagyjutalmat*, 800 frankot aranyban, a mármaros vármegyei *Borsa község közbirtokosságának*, 50 kat. holdnyi kőgörgetes, vízmosásos, meredek kopár területen, teljes zárlat mellett eszközölt erdősítésért; a *másodrendű második nagyjutalmat*, 800 frankot aranyban, a *Todesco báró örökösének* a Veszprém vármegye Nagy-Vázsony község határában 36'83 kat. hold kiterjedésű egészen elkopárosodott meszes és köves talaju területen kiváló szakértelemmel, teljes zárlat mellett foganatosított erdősítésért, mely erdősítés által terméketlenül heverő, valószínűs köntenger lett befásítva és az elkopárosodástól megvédve; a *harmadrendű első nagyjutalmat*, 500 frankot aranyban, az udvarhelyvármegyei *Kis-Galambfalva közbirtokosságának* saját határában fekvő 33'8 kat. holdnyi meredek, kőgörgetes, napnak és szélnek kitett területen teljesített erdősítésért, mely erdősítés által nemcsak a beerdősített terület, hanem a közvetlen alatt fekvő vasut és állami ut is megvédettek; a *harmadrendű második nagyjutalmat*, 500 frankot aranyban, *Szász-Coburg Gothai Fülöp herceg Ó fensége hitbizományi uradalmának* a Gömör-Kis-Hont vármegye Gunyasz község határában, a Királyhegyen 80 kat. holdnyi meredek, kőgörgetes kopár havasi legelőn kiváló gondnal és szakértelemmel teljesített erdősítésért; az *elsőrendű első elismerő jutalmat* 400 frankot aranyban, a Vas vármegyei *Rohonc község volt urbéres kisbirtokosságának*, 34 kat. holdnyi meredek, köves kopár területen teljes zárlat mellett teljesített erdősítésért; az *elsőrendű második elismerő jutalmat*, 400 frankot, *Nyitra városnak* 15 kat. holdnyi, igen sekély talaju, kavicsos és vízmosásos kopár területen

teljes zárlat mellett kiváló szakértelemmel teljesített erdősítésért; a *másodrendű első elismerő jutalmat*, 200 frankot aranyban, a Maros-Tordavármegyei *Bazéd községnek* 11'6 kat. hold kiterjedésű meredek, vízmosásos kopár területen teljes zárlat mellett nagy szorgalommal és fáradsággal eszközölt erdősítésért; a *másodrendű második elismerő jutalmat*, 200 frankot aranyban, a *Thonet családnak*, a Bars vármegye területén fekvő 36 kat. holdnyi területnek erdősítéséért; a *harmadrendű első elismerő jutalmat*, 100 frankot aranyban, a Mármaros megyei *felső-középrisi közbirtokosságának* 20 kat. holdnyi meredek, szakadásos területen teljesített erdősítésért; a *harmadrendű második elismerő jutalmat*, 100 frankot aranyban, a maros-tordavármegyei *Görgény-Orsova község volt urbéres közbirtokosságának* 10'2 kat. hold kiterjedésű véderdőben teljesített erdősítésért adományozta.

Németországi állatbevitelünk veszedelme.

Részletesen ismertettük már azon mozgalmat, mely Németországban a magyar állatbevitel teljes eltiltása ellen megindult. A mozgalom komoly jellegű s a magyar kormány sürgős és erőlyes fellépésére van szükség, nehogy érdekeink csorbát szenvedjenek. Ezt sürgettük mi azonnal, a mint az ügy a nyilvánosság elé került s ezt teszi most a nyitrai megyei gazd. egyesület is, amely felterjesztést intézett a földmivélsügyi miniszterhez az iránt, hogy mielőtt még bevégzett tényekkel kellene számolnunk, sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket a németországi agráriusoknak állatbevitelünk teljes eltiltását követelő akciójával szemben. Fölterjesztésében azt kívánja az egyesület, hogy diplomáciai uton fejezze ki tiltakozását a miniszter azon minden alapot nélkülöző s állategészségügyi rendszertünk európaszerte kompromittáló hamis vád ellenében, miszerint állategészségügyi okok teszik szükségessé a német agráriusok követelését. Intézkedést kér az egyesület arra nézve is, hogy akkor, midőn a német agráriusok kérelme a birodalmi gyűlésen tárgyalatni fog, állategészségügyünk ellenében várható alaptalan vádak kellő visszautasításban részesüljenek s hogy a szövetséges állam mandatóriusai tartsák kötelességüknek, a legszigorubb kritikát is kiálló állami állategészségügyi rendszertünk a maga valódiságában bemutatni, nehogy a légből kapott vádak hitelre találva, más államoknak is ürügyül szolgálhassanak állatbevitelünk megrontására. Hogy pedig a németországi állami közegek teljesen informálhassák a céljuk elérése miatt állategészségügyünkbe kapaszkodó német agráriusokat, a külügyminiszter utján szólítsa föl a miniszter a német kormányt, hogy küldje szakközegeit nyomban Magyarországra s győződjék meg a legszigorubb vizsgálat útján, meghurczolt és diffimált állategészségügyi állapottainkról, mert a magyar állam el nem tűrheti azt, hogy a hazai mezőgazdasági érdekeket nagy mérvben károsító, rossz célzatu, hamis hírek terjesztessenek rólunk akkor, midőn mi állategészségügyi egyezményeinkből kifolyó kötelezettségeinknek, a hizlalók és tenyésztők zaklatásától sem riadva vissza, mindent megfellelni iparkodunk. Miután azonban osztrák szomszédaink gyakran erővel keresik az okot, melynek alapján egészségügyünket rossz hírbe hozhatják s állatainkat tartományaikból kitilthatják s ezen tilalmi rendeletekkel állategészségügyünket más államok előtt gyanússá teszik, arra is kéri az egyesület a minisztert, miszerint az Ausztriával való kiegyezés megkötésénél oda törekedjék, hogy a külföldnek ezen folytonos alarmirozása s állategészségügyünknek naponként való kompromittálása többé meg ne történhessék. Az egyesület végül biztosítja a minisztert, hogy a legnagyobb erélylyel fogja ez irányu törekvéseit támogatni.

Czukorgyárok kartelje. Lapunk legutóbbi számában a czukorrépatermelő gazdák szövetségéről szólva, megemlítettük, hogy az osztrák magyar czukorgyárosok a létesült szövetséggel szemben „osztrák-magyar czukor-

gyárosok szövetezete” ezim alatt egy társulatot alakítottak, a melynek nyilvánvalóan nem egyéb a célja, mint hogy az eddig titokban működött kartelt még szorosabbra fűzzék s a termelőket méginkább kizsákmányolhassák. Mint irtuk, az új szövetezet ezéget Bécsben már be is jegyeztették. A szövetezet eddig nyilvánosságra jutott törekvései megerősítik azon feltevéseinket, hogy az tényleg a termelőknek, de egyuttal a fogyasztóknak is, még az eddiginél is nagyobb kizsákmányolására alakult. Ugyanis a szövetezet célja első sorban a nyersczukor eladását szabályozni. E végből közösen fognak eljárni a németországi czukorgyárosok szövetezetével. Mindkét szövetezet meghatalmazottai közösen állapítják meg, hogy mindegyik állam mennyi nyersczukrot adhat el, hogy meghatározott időszakban általában és mennyit a kivétel részére; továbbá, hogy mennyi nyersczukor raktározandó be az évi termelésből és ez milyen időpontban és milyen minimális ár mellett adható el. Ugyancsak e meghatalmazottak döntenek a felett is minden üzletév végén, hogy a répatermés korlátoztassék-e, vagy pedig kibővíttessék-e? A szövetezet ezeket a határozatokat a fiókintézetek által hajtattja végre és ezeket ellenőrzi. Az eddig közölt tervekhez hasonlóak azok, a melyek a fogyasztók kizsákmányolását célozzák, nekünk azonban első sorban a termelők érdekét tartva szem előtt, reá kell mutatni arra a tényre, hogy a gyárosok a jövőben teljesen az ő tetszésüktől akarják függővé tenni a termelendő terület és mennyiség nagyságát, természetesen a répatarak meghatározását is a maguk önkényétől téve függővé, a mibe belényugodni a gazdaközönségnek — ha csak magát nem akarja teljesen a gyárosok önkényének kiszolgáltatni — nem szabad. Valóban nagyon szükséges, hogy termelőink szorosán együtt tartsanak s a véd-szövetséget — a pozsonyi minta szerint — minden vidéken megalakítsák. Ez az egyedüli mód, melylyel a gyárosokat méltányos eljárásra kényszeríthetjük.

Állategészségügyi értesítés. A földmivélsügyi miniszterium a marhavész és egyéb ragadós állatbetegségek állásáról jan. hó 20-án a következő kimutatást teszi közzé: *Magyarországon*: I. *Keleti marhavész*: Magyarország, Fiume és környéke, valamint Horvát-Szlavonország egész területe ez idő szerint veszmentes. — II. *Lépfene*: összesen 10 községben 10 udv. — III. *Veszteség*: összesen 33 község, 34 udv. — IV. *Takonykór és bőrféreg*: összesen 72 községben 88 udv. — V. *Ragadós száj- és körömfájás*: összesen 449 községben 4410 udv. — VI. *Ragadós tüdőlob*: összesen 8 község 8 udv. — VII. *Himlő*: összesen — községben — udv. — VIII. *Tenyészbénaság és az warszerveken keletkező hólyagos kiütés*: összesen 5 községben 19 udvarral. — IX. *Rüh-kór*: összesen 20 községben 48 udv. — X. *Sertésorbánéz*: összesen 86 községben 464 udv. — XI. *Bivalyész*: összesen 5 község 5 udv. — XII. *Sertésvész*: összesen 1030 község. — udv.

Állatbiztosítás Ausztriában. Lajtna tuli szomszédaink nagy dologra készülnek: bekarják hozni az általános állatbiztosítást, melyet törvényes alapon, de szövetezeti uton akarnak létesíteni. Az osztrák mezőgazdasági társaság minap foglalkozott ezzel a kérdéssel s élénk vita tárgyává tette az előadó által beterjesztett javaslatot, melyet az előadó a birodalmi első és felső ház, az alsóausztriai tartománygyűlés, a bel és földmivélsügyi miniszter és a közeljövőben megtartandó agrárius nagygyűlés elé beterjeszteni ajánlott. A javaslat a következő 8 pontból áll: 1. A mezőgazdaságilag használt állatállomány állatbiztosítása betegség vagy baleset foiytán való elhullás és kényszervágás útján felmerülő veszteségek ellenében közjogi alapon (öffentliche rechtliche Grundlage) rendezendő. 2. A járványos betegségekből származó veszteségek a többitől elkülönítve kezelendők. Ezekért oly alaphoz kell kárpótlást nyújtani, melyet egy vagy több tartomány

részére a mezőgazdák járulékaiból és más jövedelmekből képeznek. Ennek az intézménynek a reichsrathban képviselt valamennyi királyságra és tartományra nézve kötelezőnek kell lennie, hogy a lehető járványmentességnek az állatforgalom számára oly szükséges állapota bekövetkezzék. 3. A többi káresek szorosán megszabott területeknek kölesönösségen alapuló szövetezetei által biztosítandók, a mely szövetezettek a maguk részéről nagyobb tartomány-szövetségekké alakulnak. E mellett azonban kizárandó mindaz, a mi a tulajdonképpeni állatbiztosítással nem áll közvetlen kapcsolatban. 4. A mennyire lehet, a dologban el kell ejteni a kényszer szabályokat. 5. A díjakat mindig az érték és a mennyiben lehet a veszedelem fokozatai szerint lépcsőzetesen kell megállapítani, a nélkül azonban, hogy tulságos aprólékosságba bocsájkoznak. 6. A törvényeknek világosan és kétséget kizáróan kell mindazokat a korlátozásokat megszabniok, melyek a kártérítésre vonatkoznak. Ezek mindenestire a föltétlenül szükséges mértékre szállítandók le. 7. A kisebbek felügyeletéről és viszontbiztosítás útján köztük a hozzáképest megfelelő ki-egyenlítésről a felsőbb szervezeteknek kell gondoskodniok. 8. Ezeket az alapvonásokat birodalmi törvénnyel, a részleteket tartományi törvényekkel kell megállapítani.

Mezőgazdasági vándorkiállítás Hamburgban. A német mezőgazdasági társulat tizenegyedik vándorkiállítását f. év jun. 17-étől 27-éig tartja meg Hamburgban. A kiállítás nemzeti jellegű lesz s az idegen gyártmányok közül csak bizonyos mezőgazdasági segéd-eszközöket, továbbá a mezőgazdasági építészethez tartozó némely szerszámokat és tárgyakat vesznek fel. A szabályzat szerint a kiállítás a következő három csoportból fog állani: 1. Állatok. 2. Mezőgazdasági termékek és segéd-eszközök. 3. Mezőgazdasági eszközök és építészeti. A bejelentésnek f. évi február 28-áig kell megtörténniök, azontul, de csak márczius 31-éig, az elkésett bejelentők csak az igényelt terület kétszeres díjának lefizetés mellett fognak felvételt. A kiállításban való részvételre vonatkozó feltételek a német mezőgazdasági társulat által kiadott kiállítási szabályzatban foglaltatnak, a melyet magánál a társulatnál (Berlin S. W. Kochstrasse 72) kell megrendelni.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.
Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. S TÁRSA,
BUDAPEST,
V. ker., Erzsébet-tér 13.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1897. január 23.

Az időjárás e hét kezdetén emelkedett hőmérséklet mellett továbbra is boros és nedves volt, később lényeges változás következett be a mennyiben fagyok és bőséges havazások az időjárásnak végre télies jellegét adták, míg a hét vége felé ismét enyhe és csapadékos lón. A vizállás csekély emelkedést mutat fel. Külföldön az időjárás a mieinkkel hasonlatos.

A mi a külföldi piacok üzletmenetét illeti úgy a forgalom is szűk keretek között mozog, az irányzat azonban nem lett kedvezőtlenebb és az áralakulás jól artott. Amerikában az üzlet a kisebb speculánsok

kezében összpontosult és az árak — a haussierok realizációi vagy fedezési vételek szerint ingadoztak; egyenlegként azonban csekély visszaesés constatálható. Angliában az irányzat a molnár piacokon észlelt jobb kereslet folytán szilárd volt és bár később az üzlet csendesebbre fordult, az árak nem változtak. A francia piacokon gyenge hozatalok az árakra szilárdítólag hatottak, míg Németország csökkenő hangulat jelent. A többi piacokon korlátozott forgalom uralkodik.

Nálunk az üzlet kenyérmagvakban bágyadt, a kereslet a lehető leggyengébb, migellenben takarmány-cikkre iránt jobb az érdeklődés és az árak is szilárdak. Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza az egész héten át gyengén volt kínálva, a malmok pedig tekintettel a kedvezőtlen lisztüzletre, ugymint buzakészleteikre, teljes tartózkodást tanúsítottak. A forgalom emélfogva jelentéktelen maradt és egyes napokon ugyszólván szünetelt. Átmenetileg valamivel jobb vételkedv is mutatkozott, de ez csak rövid ideig tartott és árak fokozatosan 10—15 krral csökkentek. A teljesen ellanyhult határidőpiac hozzájárult, hogy a készáruüzlet nehezkeseen fejlődjék és ama hírek, miszerint a malmok üzemüket csökkentik, ugyancsak hátrányos befolyást gyakoroltak. Az összforalmat 50,000 mm., a heti hozatalokat 63,000 mm.-ra tesszük.

Rozs kezdetben gyenge forgalom mellett változatlan árakon kelt el. Később a kereslet gyengült, utóbb teljesen meg is szűnt és árak 10 krral csökkentek. Néhány ezer métermázsányi forgalom után a hét végével 6.50—6.00 frton jegyzünk helyben és Budapest távol-ságában átvéve.

Arpa takarmány és hántolási czélokra szeszégetőknél jobb érdeklődésre talált és jobb minőségű áru néhány krajczárral többet ért el. Minőség szerint helyben 4.30—5.50 frtot Cassa jegyzünk. Állomásokon átvéve finomabb minőségek iránt szintén van kereslet, alkalmas áru és ajánlatok híjján azonban üzlet nem képes fejlődni.

Zab gyengén van kínálva, a mérsékelt vételkedv dacára azonban prima éruért 5—10 krral magasabb árakat fizettek. A forgalomban volt ca. 5000 métermázsáért szin és tisztaság szerint 5.60—6.20 frt érhető el helyben.

Tengeri (ó) csak szörványosan kerül a piacra és 4.10 frt jegyez. Új tengeriben a szeszégetők részéről, ugymint elszállítási czélokra jobb vételkedv mutatkozott és az árak jól tartottak. Budapestén 3.50 frt, tisztvidéki állomásokon 3—2.15 frt, bánáti állomásokon 2.75—90 frtot fizettek.

Olajmagvak: káposztarepce változatlan, a forgalom gyenge maradt. Készáru bécsi arbitrage czélokra 11.50—12.50 frt vásároltak; bánáti repcét 10.50 frt, vadrepcét 4.75—5.— frt, gomborkát 7.75 frton jegyzünk. Káposztarepce 1897. aug.-szeptemberre, à 11.20—30 frt kezdett 11.50 frtig emelkedett és a hét végén ismét 11.20—30 frton zárul.

Hüvelyesek: Babban a hangulat továbbra is esendes és e héten is csak névleges árakat jegyezhetünk. Új bab: gyöngyösi és félegyházi trieur aprószemű 7.50 frt, nagy 6.50 frton déli vasut és dunamenti áru, 6.50—7.50 frton, barna dunamenti állomásokon 6.25 frton jegyez. Bükköny 5.25—5.00, Muhar 5.—5.25, Kendermag üzlettelen 7.50, Lenmag 8.50—7.50 frt, Köles változatlanul 5.25—6.50 frton jegyez.

Heremagvak: A hangulat ártartó, a forgalom azonban korlátozott. Új vöröshere: Bánáti 38—40, erdélyi 40—46, felvidéki 46—47. Luczerna: (ó) 35—38 frt, (új) 40—48 frt jegyzünk helyben. Prima áru iránt mindkét herefajtában jobb az érdeklődés.

Napi jelentés 1897. január 26.

Készbuza ma gyengén volt kínálva, a malmok ugyan kevés vételkedvet mutattak, az irányzat azonban tartott máradt, elkelt körülbelül 20,000 mm. változatlan árak mellett.

Eladatott:

Tiszavidéki:	1000 mm. 80 kg. à 8.75	frt 3	hóra	
	100 " 80 " " 8.65	"	"	
	1200 " 79 " " 8.60	"	"	
	300 " 79 " " 8.50	"	"	
	250 " 79 " " 8.60	"	"	
Pestvidéki:	1000 " 76 " " 8.50	"	"	
	100 " 79 " " 8.40	"	sárga	
	100 mm. 76 kg. à 8.35	frt 3	hóra	
	100 " 78 " " 8.35	"	"	
	200 " 78 " " 8.30	"	üszkös	
Bácskai:	1000 " 80 " " 8.55	"	3	
	1000 " 79 " " 8.55	"	"	
	300 " 78 " " 8.50	"	"	
	100 " 78 " " 8.37 1/2	"	"	
	200 " 77 " " 8.50	"	"	
F.-Tiszai:	100 " 77 " " 8.42 1/2	"	"	
	100 " 78 " " 8.30	"	"	
	100 " 78 " " 8.25	"	"	
	2200 " 80 " " 8.65	"	"	
	1500 " 79 " " 8.62 1/2	"	"	
Raktárúru:	1900 " 78 " " 8.50	"	"	
	1000 " 76 " " 8.20	"	"	
	3800 " 76 " " 7.57 1/2	"	"	

Szerbiai: Készrozsa csekély forgalmu, a fogyasztás és export teljesen tartózkodnak a vételtől, egyes waggonok 6.55—6.00 Pesti paritással kelt el.

Arpa forgalom uelkül.

Tengeri ó áruban a forgalom szünetelt, új áru 3.40 frt Pest paritással kelt el.

Zab tartja magát, finomabb fajták keresetebbek és jobban fizetettek.

Határidők kissé élénkebb forgalom mellett tartottak.

Következő kötések történetek:

	Kötetelt.	Déli zárlat.
Tavaszi buza . . .	8.15—8.11—8.14—	8.14—15
Máj.-jun. buza . . .	8.16—8.12—8.14—	8.19—20
Tavaszi rozs . . .	6.69—6.67—6.70—	6.69—70
Ószi buza . . .	7.58—7.60—	7.59—60
Tavaszi zab . . .	6.04—6.06—	6.05—07
Ószi zab . . .	—	—
Új tengeri . . .	3.97—3.94—3.96—	3.95—96
Új repce . . .	—	11.20—30

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A hét elején a szeszüzletben változatlan irányzat uralkodott és dacára a jobb kínálatnak, az árak változatlanul jegyeznek. Adózott és adózatlan nyersszesz iránt a hétnek elején élénk volt az érdeklődés és mint-hogy készáru hiányzik és Galicziából sem érkeznek ajánlatok, úgy az ár 13 krral drágább. Elkelt kontingens nyersszesz 14.50 frton felsőmagyarországi, szaboles és erdélyi állomásokhoz szállítva.

Galicziából kontingens nyersszesz e hétnek elején 14.50 frton lett ajánlva és több tartány ez áron léte-sült is februári szállításra.

Morvaországból exkontingens szeszben nem volt ajánlat.

A kontingens nyersszesz ára Budapestén 14.50—14.75 frt.

Bécsi jegyzés 15.30—15.50 frt kontingens nyers szeszért.

Prágai jegyzés 50.80—50.90 adózott burgonya-szeszért.

Trieszti jegyzés 8.50— frt magyar kiviteli szeszért.

A kivétel a hét elején szünetelt.

Vidéki szeszgyárak változatlanul jegyeznek. Arad, Lugos, Nagyvárad 1/3 frttal drágábban.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51.50—51.75 frt, élesztőszesz 51.75—52.— frt, nyersszesz adózva 50.75—51.13 frt, nyersszesz adózatlan 12.25—12.50 frt, denaturált szesz 17.50—17.75 frt. Kontingens nyersszesz —

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Élelmicikkék a budapesti hetivásáron. 1897. év január 26-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése.

Halvásár. A belvárosi piacokra 11 helybeli halász és halkereskedő által 48 q és vidéki kocsikon — q. összesen 48 q kevert hal hozatott. A vásár lanyha. Az árak métermázsánként változatlan.

Viszontelárusítók fizettek a hal q-át nagy élő 80—100, nem élő 60—70, közép nagy élő 40—45, nem élő 24—28, apró élő 30—32, nem élő 16—22 frtig.

Vad. Hozatott a fővámterre vaspályán 200 db, hajón — db, kocsin 50 db, gyalogosok által 400 db, összesen 650 db: a forgalom élénk volt. Nyul 120—150, Vadlud —, Vadréce 70—100, Fácány 180—220, Szalonka erdei —, Fogoly —, Fűrj —, Fenyőmadár 15—20 kr.

Tisztított baromfi, helybeli és vidéki árusok által kb. 2000 db: forgalom élénk. Árak: Jércze 80—90, csirke 40—60, kappan hizott 90—110, récze hizott 100—150, récze félkövér 80—120, lud (liba) hizott 200—300, lud liba félkövér 160—200, pulyka hizott 200—300, pulyka félkövér 160—200, galamb —, ludmáj hizott 20—100 krig.

Az István-téri élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 800 pár hozatott fel, árak a következők: páronként tyúk 100—140, csirke idei 70—120, kappan hizott 180—200, sovány 150—160, récze hizott 200—250, sovány 150—160, hizott lud 500—600, sovány 250—300, pulyka hizott 400—600, sovány 250—300 krig. A forgalom élénk.

Hideghusvásár az István-téri élelmi piacon. 1897. január hó 26-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhoztak Budapestre a szokott községekből: 95 árus 55 db sertést, — árus 10 db süldöt, 2000 kg. friss húst, 800 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát és 400 kg. hájat.

Vidékről és pedig: A szokott helyekről: 24 árus 351 db sertést, 47 db süldöt, — kg. friss húst, 300 kg. füstölt húst, — kg. húst és — db malacot.

A forgalom élénk.

Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 56—58, 1 p 4800—5200, süldőhus 1 kg. 56—68, 1 q 5100—5200, füstölt sertéshus 1 kg. 68—72, 1 q 6200—6400, szalonna zsirnak 1 kg. 56—58, 1 q 5200—5300 füstöl szalonna 1 kg. 60—76, 1 q 5600—5700, háj 1 kg. 58—60, disznózsir 1 kg. 60—64, 1 5300—5400, kocsnyahus 1 kg. 28—44, füstölt sonka 1 70—80, 1 q — krajczárig, malacz 1 db — kg. — frt.

Tojás. Hozatott a fővámterre vasp. kb. 40,000 db, hajón kb. — darab, 4 kocsin kb. 20,000 db, hely-

beli árusoktól
A vásár élénk
3400—3500 kr
1 láda (1440 q
1 db — kri

Az új
községekből v
gyalogárusok
összesen 29
élénk. A k
1 db 2—3—
1 láda 1440 q
2—2 1/2 —
1440 db 2800

Zöldség
20 q, hajón —
q, őssz. kb. 2
Nagy. árak s
petrezselyem
100 db 50—16
100 db —

—, 1 q
fejeskáposzta
100 db 60—8
káposzta 100
—, kötött s
1 q 180—240,
80—170, hón
savanyítani va
db —,
—, para
zöldborsó 1 kg
zöldtenger 100

Felhozta
ségekből szek
sok által 83
443 q vegyes
vetkezők: Bur
fejeskáposzta
—, kelk
db —, 1 q
—, kötött salá
való 100 db, u
paprika 100 db
1 zsák —
héjas 1 kg. zó

A Hunya
gyalogárusoktól
össz. 500 q; é
jegyeztettek: é
fejes káposzta
—, kelk
db —, 1 q
—, kötött

100 db —
paprika 100 q
zöldbab hüvelly
—, zöldbor

Gyümöl
piacra vaspály
— q, helybeli
1200 q vegyes
árak: Fajalma
1400, fajkörte
1200—1600, kö
1 q —, szilva v
1 q füge 1 kg.
tenye belföldi
—, citrom e
—380—, szőlő
mege 1 kg —
—, dinnye
100 db —
— frt.

Az újcs
ségekből vaspál
és helybeli árus
mölcs. A forgalm
100 db —
alma 101 db —
alma 1 put. —
körte faj 1 kg.
mege 1 kg. 60—
görög, nagy 100
db —, dinn
görög kicsiny
—, dinn
köz. 100 db —
szőlőcsemegé 1
— krajczár

A Hunya
községekből vasp
árusoktól kb. 10
középforgalom n
db —, 1
db —, 1
100 db —,
őszi baraczk 100
db —,
kicsiny 1 db —
dinnye görög ki
db —, di
köz. 100 db —
szőlőcsemegé 1
— kr.

beli árusoktól 30,000 db, összesen kb. 90,000 db. A vásár élénk. Nagybani árak: 1 láda friss (1440 db) 3400—3500 kr., 100 db 290—300 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) 3100—3200 k., 100 db 200—240 kr., 1 db — krig.

Az úrvásártéri piacra felhozott a szokott községek vasp. kb. 6000 db, kocsin — db, gyalogárusok 5000 darab, helyb. árusok 1800 darab, összesen 29000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 db 2—3, 100 darab 200—250 40 krért 16—20 db, 1 láda 1440 darab 3000—3500, meszes tojás 1 darab 2—2½ — 190—220, 40 krért 17—20 darab, 1 láda 1440 db 2800—3000 krig.

Zöldség. Hozatott a *Ferencz József-rakpartra* vasp. 20 q, hajón — q, kocsin 80 q, helyb. árusok kb 120 q, össz. kb. 220 q vegyes zöldség. A vásár közpszerű. Nagy. árak sárgarépa 100 k. —, 1 q 400—500, petrezselyem 100 cs. —, 1 q 450—550, zeller 100 db 50—160, karalábé 100 db 60—120, vöröshagyma 100 db —, 1 q 250—280, fokhagyma 100 k. —, 1 q 800—1000, fehérrépa 100 db —, fejeskáposzta 1 q —, 100 db 250—800, vörösrépa 100 db 60—80, kelkáposzta 100 db 80—200, vöröskáposzta 100 db 500—1000, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, burgonya belföldi 1 q 180—240, külföldi —, fekete retek 100 db 80—170, hónapos retek 100 csomó —, ugorka savanyítani való 100 db —, ugorka savanyu 100 db —, zöldpaprika 100 db —, tök 100 db —, paradicsom 1 kg. —, zöldbab 1 l. —, zöldborsó 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 l. —, zöldtenger 100 csó — krajczárig.

Felhozott az úrvásártéri piacra a szokott községek székere kb. 360 q, gyalog és helyb. árusok által 83 q, vaspályán — q, összesen mintegy 443 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 50—130, uj 1 q 170—180, fejeskáposzta 100 db 350—700, vöröskáposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 90—140, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db —, kötött saláta 100 db —, ugorka savanyítani való 100 db, ugorka savanyu 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó héjas 1 kg. zöldborsó fejtett 1 liter — krajczárig.

A *Hunyadi-téri* piacra felhozott kocsin 300 q, gyalogárusoktól kb. — q, helyb. árusoktól kb. 200 q, össz. 500 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 70—80, 1 q 160—220, fejes káposzta 100 db —, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 80—140, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 darab —, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, savanyított 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldbab hüvelyes zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter — krig.

Gyümölcs. Hozatott a *Ferencz-József-rakparti* piacra vaspályán kb. 700 q, hajón kb. — q, kocsin — q, helyb. árusok által kb. 500 q, összesen kb. 1200 q vegyes gyümölcs. A vásár lanyha volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 2000—4000, köz. alma 1 q 500—1400, fajsárga 1 q —, közönséges körte 1 q 1200—1600, köz. dió 1 q 1400—2600, szilva magbaváló 1 q —, szilva vörös —, szilva aszalt 1 q 1200—2400 1 q füge 1 kg. 16—17, mogyoró 1 q 2400—3200, gesztenye belföldi q —, gesztenye olasz 1 q —, citrom egy láda 270—360, narancs 1 láda 280—380, szőlő közönséges 1 q —, szőlő csemege 1 kg. — krig, dinnye görög nagy 100 db —, dinnye görög kicsiny 100 db —, sárga faj 100 db —, dinnye sárga közönséges 100 db — frt.

Az úrvásártéri piacra felhozott a szokott községek vaspályán kb. — q kocsin kb. — q, gyalog és helyb. árusok 65 q, összesen 65 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db —, 1 kg. 20—30, 1 db 2—4, közönséges alma 101 db —, 1 kg. 10—16, 1 db ½—2, köz. alma 1 put. —, körte, fajt 100 db —, körte faj 1 kg. —, körte faj 1 db 2—5, szőlőcsemege 1 kg. 60—70, szőlő köz. 1 kg. 30—40 kr, dinnye görög, nagy 100 db —, dinnye görög nagy 1 db —, dinnye görög kicsiny 100 db —, dinnye görög kicsiny 1 db —, dinnye sárga faj 100 db —, dinnye sárga faj 1 db —, dinnye sárga köz. 100 db —, dinnye sárga köz. 1 db —, szőlőcsemege 1 kg. 60—70, szőlő közönséges 1 kg. — krajczárig.

A *Hunyadi-téri* piacra felhozott a szokott községek vasp. 10 q, kocsin 10 q, helyb. és gyalogárusoktól kb. 10 q, összesen kb. 30 q vegyes gyümölcs, középforgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db —, 1 kg. 30—40, 1 db 4—7, köz. alma 100 db —, 1 kg. 10—16, 1 db 1—2 kr, körte faj 100 db —, körte faj 1 kg. 40—52, körte faj 3—7, őszi barack 100 db —, dinnye, görög nagy 100 db —, dinnye görög 1 db —, dinnye görög kicsiny 1 db —, dinnye görög 100 db —, dinnye görög kicsiny 1 db —, dinnye sárgafaj 100 db —, dinnye sárgafaj 1 db —, dinnye sárga köz. 100 db —, dinnye sárga köz. 1 db —, szőlőcsemege 1 kg. —, szőlő közönséges 1 kg. — kr.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1897. január 26. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községek — szekér réti széna, 70 szekér muhar, 45 zsupszalma, 28 szekér alomszalma, 13 szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 800 zsák szecska. A forgalom gyenge. Árak q-ként a következők: réti széna 230—280, muhar uj 200—240, zsupszalma 150—160, alomszalma 130—145, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, tengeriszár —, luczerna —, sarju 200—240, szalmaszecska 190—200, széna —, uj —, zabosbüköny —. Összes kocsiszám 166, súly 132.800 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Január hó 26-án. A székesfővárosi közdögőhid és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtattott: 150 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 49 drb növendék élő borju, — drb élő bárány; 42 drb belföldi, 263 drb galicziai, — drb tiroli, 201 drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — drb élő kecske.

A borjuvásár vontatott lefolyású volt. Árak a következők: Élő borjuk: belföldi 12—20 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 38—43 frtig, kivételesen — frtig sulyra, növendék borju — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 19—22 frtig sulyra. Öltött borju: belföldi 54—60, tiroli — frtig, galicziai 56—62 frtig, növendék borju — frtig dbkint, bárány — frtig, bécsi 58—63 frtig sulyra. Élő bárány — frtig páronkint. Élő kecske — frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Bécsi vágómarhavásár. 1897. január 25. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 3292 db. Ebből magyar 2335 db, galicziai 285 db, bukovinai 109, németországi 563 db, hizott 2537 db, legelő — db, fiatal 753 db, ökor 2569 db, bika 249 db, tehén 438 db, bivaly 36 db.

A szombati vesztegvasárra 1500 dbot hajtottak fel. A mai felhajtás csak jelentéktelenül volt kisebb a mult hetinél, ugyszintén az irányzatban sem volt változás észlelhető a vásár kezdetén a mult heti irányzathoz képest. Primissima áru az állandó hiány és a nagy kereslet folytán egyes esetekben 50 krral emelkedett métermázsánkint. Gyengébb árak, a melyekből a felhajtás legnagyobb részét állott, a vásár kezdetén igen lanyhán irányultak s az árak 1 frttal estek 100 kilogrammonkint. A gyengébb árúkból valószínűleg eladatlan is maradt.

Árak: prima magyar 35—37.50 (39) frt, szekunda 30—34 frt, tertia 26—29 frt. Galicziai prima 35.—43.— (43.50) frt, szekunda 30—34 frt, tertia 26—29 frt. Német prima 39—42.50 (—), szekunda 34—38, tertia 30—33 frt. Legelőmarha: 20.—27.— é. s., rosszabb minőségű — frt é. s. Bika 21—31 frt é. s., tehén 18—33 frt é., bivaly 16—20— frt é. s. (Kizárólagosan élőszulra, minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kiténtett árak ugy értelmezendők, hogy egyes ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 krért, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hizó ökrök. Eladók:

	Ár	Ár
Hacker L., Sopron	33	30
Hacker Miksa, Sopron	34	33
Kellner Dávid, Pápa	30	—
Lederer és Kálmán, N.-Várad	38½	34½
Neumann testvérek, Arad	37½	31
Schwartz M., Mátészalka	36	—

Erdélyi hizó ökrök. Eladók:

Br. Bors és tsa, M.-Vásárhely	35	33½
-------------------------------	----	-----

Német hizó ökrök. Eladók:

Blau testvérek, Temesvár	42	40
Frisch F., Versecz	38	37
Hacker Miksa, Sopron	40	37
Neumann testvérek, Arad	41	38

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztegvasár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztegvasárra felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárolt megyék közül november 14-től kezdve további rendelkezésig csakis a következő vármegyék vannak száj- és körömfájás miatt zár alá helyezve, és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Árva, Bereg, Baranya, Bihar, Esztergom, Fejér, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Komárom, Máramaros, Moson, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szatmár, Szepes, Tolna, Trencsén, Ung, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén és Zólyom vármegyékből és Debreczen, H.-M.-Vásárhely, Kassa, Kesztemét, Nagyvárad, Pozsony és Szeged sz. kir. városokból. Az itt elő nem sorolt vármegyékből az ismeretes feltételek mellett állatok szabadon szállíthatók a vesztegvasárra.

Bécsi sertésvásár. 1897. január 25-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: süldő 5169 db, bakonyi sertés 4060 db. Üzlet vontatott. Árak kilónként elősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 43—44 — kr, kivételesen 45 kr, közepes 40—42 kr, süldő 28—36 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1897. jan. 21-én. Felhozott: 3608 borju, 2468 élő sertés, 2529 kizsigerelt sertés, 746 kizsigerelt juh, 1243 bárány.

A a borjuvásáron az árak, a mult heti árakhoz viszonyítva nem változtak, ellenben kizsigerelt sertésekben az üzlet vontatott volt változó árak mellett.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju 30—36 kr., prima 38—46 kr., primissima 48—56 kr., élő borju — kr., prima — kr., primissima — (—) kr., fiatal sertés 30—29 kr., kizsigerelt sertés nehez 46—52 kr., süldő 40—50 kr., kizsigerelt juh 26—38 kr., bárány páronként 4—11 kr.

Bécsi juhvásár. 1897. január 21-én. Felhajtás: 1364 db juh.

A vásár igen lanyha volt, az árak általán véve változatlanok maradtak.

Árak: export juh páronként 17—20.— (—) raczka —, selejtes juh 12.—16.—.

Párisi juhvásár. 1897. január 25-én. Felhajtás: 16,146 db juh. Irányzat közpszerű.

Szerkesztői üzenetek.

J. G. Ivánka. Méltóztassék akár a szak-, akár a napilapok hirdetéseit átnézni, a melyekben igen gyakran jelennek meg kérdésére felvilágosítást nyújtó hirdetések.

K. A. R. Réde. Nézetünk szerint csak a tényleges gyakorlatban töltött évek számíthatók, az Ön esetében tehát nem 10, hanem csak 7.

D. E. Gyoma. Levelét áttették a „Szövetkezés” szerkesztőségéhez, mely Önnek megküldte az „Utmutatás”-t a közs. hitelszövetkezetek alakítására és vezetésére.

U. G. Budapest. A kivánt clichét már egy másik lapnak engedték át, de az február 7-ke után ismét rendelkezésünkre fog állani a mikor a szokásos kölcsön-díjért szívesen adjuk át a clichét.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gálgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadósért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társszerkesztő: Jeszenszky Pál.

„HUNGARIA”
műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság
ajánl:
SUPERFOSZFÁTOT,
CHILISALÉTROMOT
és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kiténő minőségben.
Központi igazgatóság:
BUDAPEST, V., Váci-körut 21. sz.
Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes
művét érdeklődőknek ingyen s bérmentve küldjük meg.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évban.
 Elnök: **TELEKI Géza** gróf. Alelnök: **CSÁVOSSY Béla**.
 Igazgatósági tagok:
 ANDRÁSSY GÉZA gróf. BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA,
 PECHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY
 ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezérigazgató: **SZÖNYI Zsigmond**.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 3019

Magy. kir. államvasutak.
 17385/96. sz.

Hirdetmény.

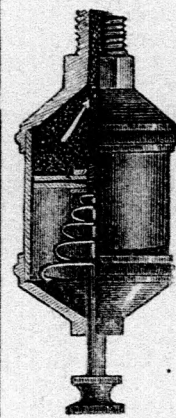
(Magyar-német állatforgalom.)
 Vonatkozással a múlt évi szeptember hó 14-én 131909. sz. alatt kiadott hirdetésünkre, közhírré tesszük, hogy „Breslau-Viehhof” Állomásra vagy ezen állomásról csakis oly küldemények szállíthatók, melyekre czimzett, illetőleg feladó gyanánt a borszlói városi „Schlacht- und Viehhof” igazgatósága vagy oly felek szerepelnek, akiknek a városi csatlakozó vágány használata meg van engedve.

A fentieknek megfelelőleg a „Breslau-Viehhof” Állomásra rendelt küldemények csakis a „Schlacht- und Viehhof” igazgatóságához, vagy az illető érdekelttekhez czimzendők.
 Budapest, 1887. január hó 9-én.

Az igazgatóság, a többi részes vasutak nevében is.
 (Utányomás nem díjazatik.)

80%
 olajmegtakarítás.

80%
 olajmegtakarítás.

Önműködő

sűrű zsiradékhoz
 vas- és rézből,
 elsőrendű

kenőszelencék

egészen rézből,
 vagy egészen vasból,
 minőségben.

TOVOTE kenőzsiradék.

Az eredeti TOVOTE kenőzsiradék egyedüli elárusítója.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kann és Heller,
 Budapest.

ELADÓ!

Oberndorfi répamag, fajtiszta saját termés, **Czukorcsirok-mag**, takarmánytermelésre, **Seprőcsirok-mag**, eredeti olasz mag után termelt, **Maklura Aurentiaca**, legszebb s legjobb élő sövény, fagy és rovarmentes, 1000 drb 2 éves csemete 10 frt; 2 drb **muraközi és percheron** keresztelésű, szépen fejlett, tenyésztésre alkalmas **3 éves méncsikó**.

Megkeresések intézendők

Uradalmi tisztartóság Ötvenes, u. p. Arad.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről

szóló 1894. évi XII. törvényczikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben.
 Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtar

nagy negyedalak, 36 ív terjedelemben.
 Tartalmazza az összes
gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok, uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek, erdészek pontos és legmegbízhatóbb czimeit.
 Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével benfoglalatik,
 a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.
Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása és hizlalása

és
hizlalása
 gazdák és hizlalók használatára.
 Irta:
K. Ruffy Pál
 uradalmi főtiszt.
 Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A mesterséges borok készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyarázó jegyzetekkel ellátta: **Dr. Lónyay Ferenc.**
 Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet Andréttől. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.

BELLA. Irta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, irta: F. Marion Cawford, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI. Irta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Irta Suder, mann. Ára: portómentesen megküldve 1 frt. helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Irta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Irta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv.-czikk alapján összeállított:

I.
Káté községi mező- és hegyőrök számára.
 Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II.
Káté az uradalmi csőszök számára.
 Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: **dr. BALKAY BÉLA.**
 Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

Hirdetési ár
 szó 2 kr., f
 minde

Csaka

Tisztelet
 mindazok
 mely jelleg
 ajánlatuk
 vatalunk
 azokhoz
 levélbelye
 szeskedve
 kiadóhiva
 költségén
 bithatja.

BETÖLTET

Uradal

Állás jön ür
 Drasche Rihá
 jalmában. Ez
 ben évi 1100
 három évenk
 1400 forintra
 szétben jutal
 ben, továbbá
 kerthasználat
 lyok értelmé
 sultság van eg
 tény pályázók
 még tul nem
 séges, ép test
 német nyelve
 tökéletesen b
 ezt mint a sik
 zett elméleti
 teket, különö
 sikeres gyakor
 a gazdaság te
 ványokkal k
 felhivatnak.
 küldjék be. E
 ven irt ajánla
 másolatokkal
 vissza nem
 eleteírás, ha
 családtagok sz
 zése és lehetől
 lása mellett
 Drasche'sche
 in Wien, I.,
 mletőbb nyujt

Es

Schmidt F. K
 birtokán egy
 betöltendő, m
 vát nyelvi bír
 gazdasági iske
 ispályázhat, k
 birtokot kezel
 másolata czi
 felsőváros, Jä
 czimzendők.

Ir

Állás május
 czall-i uradalm
 200 forint ké
 ellátással. Me
 az illető jó csa
 tanintézetet y
 teendőben já
 évi gyakorlat
 mentes egyéne
 sülnék. Bizo
 tokkal ellátott
 a Marczall-i
 séghöz Marc
 intézendők

Gaz

irnok. Felsőbb
 tézetet végzet
 Károlyi Sándó
 tája felgyői ur
 nál alkalmazá
 minőségben.
 dulkanak biz
 az Uradalmi
 Felgyő, u. p. C

Ir

jó családból
 intézetet vég
 15 frt havi fizet
 mellett azonn
 német nyelv s
 kívánatos. E
 bizonyítvány
 vissza nem ad
 Gomba uradal
 gához Béke,
 intézendők.

Gaz

gyakornok fe
 Görgey Gyula
 met-remetei (t
 Temesvár) gaz
 fizetés 120 frt
 mely fizetés
 150 frt és har
 forintra emelk
 állásának meg
 ványok fenti
 dendők.

Gaz

irnok kerestet
 lomba. Megki
 gazdasági int
 és némi gyako
 400 forint, lak
 tás és takar
 azonnal elfog
 kiadóhivatalb

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 3 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly level-ekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levelbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kik valamely jellegű hirdetésre ajánlatukat kiadóhivatalunkba küldik, azokhoz a megfelelő levelbélyeget csatolni szükségesnek, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbíthatja.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Uradalmi intézői

Állás jön üresedésbe báró Drasche Rihárd ur tolnai uradalmában. Ezen állással kezdettől 1100 frt fizetés, mely három évenkénti pótlékokkal 1400 forintra emelkedik és természetbeni jutalékok 500 frt értékben, továbbá szabad lakás és kerthasználat és az alapszabályok értelmében nyugdíj jogosultság van egybekötve. Keresztény pályázók, kik a 40-ik évet még túl nem haladták, egészséges, érettségteljes, magyar, német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják és akik egy ezt mint a sikeres megismerést elismerték, különösen pedig több évi sikeres gyakorlati működésüket a gazdaság terén jó bizonyítványokkal kimutatták, tudják felhívni, hogy ajánlatukat küldjék be. Ezen német nyelven írt ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal együtt, melyek vissza nem adandók, továbbá cselekedés, ha ajánlatok, a családtagok számának megnevezése és lehetőleg fénykép csatolása mellett Freiherrlich von Drasche'sche Generaldirection in Wien, I., Kunstlergasse 4. melőbb nyújtsák be. — 3194

Eszéken

Schmidt F. K. ur 2400 holdas birtokán egy gazdasági állás betöltendő, magyar, német, horvát nyelv bírás szükséges. Adai gazdasági iskolát végzett egyén is pályázhat, ki önmagának nagyobb birtokot kezel, bizonyítványok másolata címzethez Eszék felsőváros, Jäger-utca 10. sz. címzendők. — 3188

Irnoki

Állás május hó 1-jére a marczali uradalmában betöltendő, évi 200 forint kétszög és teljes ellátással. Megkivántatik, hogy az illető jó családból, gazdasági tanítvánnyal végzett, az irnoki teendőket járja legyön, több évi gyakorlati bíró katonamentes egyének előnyben részesülnek. Bizonyítvány-másolatokkal ellátott pályaműveket a Marczali-uradalmi intézőséghez Marczell (Somogy) intézendők. — 3189

Gazdasági

Irnok. Felsőbb gazdasági tanítványt végzett gazdaság, Gróf Károlyi Sándor ur Ó-Excellenciájára feljött uradalmában azonnal alkalmazást nyerhet irnoki minőségben. Ajánlkozók forduljanak bizonyítványaikkal az Uradalmi tisztartószóhoz Felgyó, u. p. Csótörték. — 3179

Irnok,

Jó családból való, gazdasági intézetet végzett fiatal egyén 15 frt havi fizetés s teljes ellátás mellett azonnal felvétetik. A német nyelv szóban és írásban kívánatos. Folyamodványok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem adandók, a Béke és Gomba uradalmak igazgatóságához Béke, u. p. Csótörték intézendők. — 3178

Gazdasági

gyakornok felvétetik azonnal, Gőrgy Gyula földbírókos német-remetel (u. p. Máslak per Temesvár) gazdaságában, — évi fizetés 120 frt és teljes ellátás, mely fizetés a második évben 150 frt és harmadik évben 180 forintra emelkedik ha az illető állásának megfelel. Folyamodványok fenti cím alatt beküldendők. — 3203

Gazdasági

Irnok kerestetik alföldi uradalmában. Megkivántatik felsőbb gazdasági intézetet végzettség és némi gyakorlat. Évi fizetés 400 forint, lakás, fűtés, világítás és takarítással. Az állás azonnal elfoglalható. Cím a kiadóhivatalban. — 3211

Herezeg

Ypsilanti bukások Somogy-megyében fekvő simongási uradalmában egy segédügyi állás azonnal betöltendő. A kezdőleges évi fizetés kétszögben 132 frt 3 hekt. bor és 16 méter tűzifa, továbbá lakás és élelmezés. Egy évi próba év után végleges alkalmazás. Bizonyítvány másolatok a melyek vissza nem küldetnek a Simongási József felügyelő hivatalhoz, posta Nagysád küldendők. — 3225

A majsai

uradalmában kerestetik egy gazdasági irnok. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal küldendők Ngs. Bischoff János urhoz Budapest, Szechenyi-ter 3. 3180

Halálozás

folytán megürelt segédügyi (botos ispáni) állás azonnal betöltendő egy szerény igényű becsületes nős egyénrel. Cím a kiadóhivatalban. — 3209

Gépezskovács,

szakképzett kerestetik f. évi március 1-én való belépésre Özv. gróf Zichy Rezsőné Ömel-tőszága enyiczkei uradalmában. Folyamodványok az uradalmi főintézőséghez küldendők Enyiczke Abauj-Tornamegyé. — 3214

ÁLLÁST KERESŐK.

Állást

keres egy 30 éves, gazdasági iskolát kitűnő sikerrel végzett keresztyén nőlen gazdasági, ki hat éve, hogy nagyobb grófi birtokon praktizál, 2 1/2 évig egy 100 hód dohány-termeléssel és szeszgyárral ellátott 2000 holdas gazdaságot önállóan is kezel, egy a növénytermelés mint az állattenyésztés minden ágában kitűnő jártassággal bír s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, érti a kettős és egyszerű könyvvitelt, a magyar nyelven kiváló németül is beszéli, törpe, szép írással is bír, reflektál nos gazdasági állásra is. Neve a kiadóban „M” jelige alatt meg tudható. — 3190

Egy

elsőrendű kertész keres állást, ki a bécsi császári kertben hosszabb ideig volt alkalmazásban, 10 évig nagyobb uradalmakban működött, állást azonnal elfoglalhatja. Cím Wavra János Pellérd, Baranyam. — 3198

Végzett

vinczei, ispáni, szőlőkezelői állást keres, ki jelenleg hason minőségben működik. Címe a kiadóhivatalban. — 3192

Jó

családból származó, szőlő, 33 éves keresztyén gazdasági, 13 évi gyakorlati, több éven át belterjes gazdaságnak volt teljesen önálló bizalmi állásban lévő kezelőbiztos, dohány és cukorrépa termesztés, szőlőkezelés, ugymint a gazdaság több ágaiban, valamint a könyvvitelen is jártas, kitűnő bizonyítványokkal s referenciákkal bír, oly conventionalis kezelőbiztos állást, lehetőleg síkabb fekvésű magyarországi vidéken elnyer, hol szorgalmas, tiszta jellemű és szakmáértelme által némi jövőt biztosíthatna. Szíves megkeresések kiadóhivatal utján kéretnek. — 3068

Gazdatiszti

Állást keres egy kitűnő bizonyítványok és kiváló referenciákkal bíró ügyes, szakképzett, rom. kath. vallású, nőlen 39 éves s a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, a gazdasági számfelvitel kettős könyvelések s az irnoki munkák, a belső egy a külső gazdasági teendők ellátásában elméleti s gyakorlati teljes képzettség, jó írással, nyelvismertéssel, és kitűnő intelligenciával bíró gazdasági, ki a ki emelteteken kívül a régi egy az amerikai szőlő-kultúra, száraz és zöld ojtás, szőlőültetés, pénzkezelés és az állatoknak a ragályos betegségek elleni védelmét is sikeresen kezeli uradalom vagy nagyobb birtokban szerény feltételek mellett tölke, pénzügy, számvitel, mezőgazdasági vagy szőlőkezelés azonnal bejárás alkalmával. Cím a kiadóhivatalban. — 3199

Gazdálkodó,

kinek eddig saját bérlete volt, nos, középkori, 3 gyermek atyja, jártas az összes gazdasági teendőkben, szorgalmas és rendkívül megbízható, állást keres. Állását bármikor elfoglalhatja. Cím a kiadóhivatalban. — 3112

Gazda,

40 éves, nőlen, 12-ik, ki húzamosabb ideig volt elsőrendű gazdaságban alkalmazva, miről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, kulesári állást keres szerény feltételek mellett. Szíves megkeresések a lap kiadóhivatalába intézendők „1994” jel alatt. — 3222

Egy

magy. óvári gazd. akadémiát végzett, 37 éves, nos, katonamentes, magyar, német és szlovén nyelveket bíró gazdasági, 16 évi gyakorlati jártas és minden gazdasági jártas f. év április 15-1-éig egy gazdasági állást keres. Cím a kiadóhivatalban. — „B. G.” alatt. — 3223

Vizsgázott

gépész-kovács éves állást keres, ki több éveken át már volt uradalmaknál éves állásban. Cím a kiadóhivatalban. — 3222

Gazdatiszti

Állást keres egy minden szakmában jártas 12 évi gyakorlati bíró 36 éves nos keresztyén gazdasági, ki a magyar, német és t. t. nyelvet bírja, április elsejére. Jó bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg 1400 holdas birtokban kezelő állást tölt be 67 év óta. Szíves ajánlatok „Önértés” cím alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 3191

Tejgazdasági

szakiskolát végzett nőlen egyén, 3 évi gyakorlati bíró, állást keres, s azt bármely napon elfoglalhatja. Megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek. — 3189

Okleveles

gazdász, 23 éves rom. kath. némi gyakorlati bíró, beszél magyarul, töl, keveset németül, a katonai kötelezettséget elögetett, alkalmazást keres valamely gazdaságban. Cím a kiadóhivatalban. — 3208

Felsőbb

gazd. tanítványt végzett, nos, gyermektelen, 32 éves, 12-ik, vallású, cukorrépa termesztés, tejgazdaság, hizlálás szűben jártas, magyarul, németül, románul beszélő szerény igényű gazdasági állást keres. Megkeresések „Megbízható” alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. — 3221

Gazdasági

tanítványt jó sikerrel végzett 29 éves rom. kath. nőlen ember 8 évi gyakorlati, ki jelenleg 2000 holdas birtokon önállóan kezel, április 1-re megfelelő állást keres. Megkeresés Erélyes cím alatt a kiadóhivatalba kéretik. — 3210

Gazdasági

segédbiztos, 19 éves fiatal ember, a ki 6 éven át egy 1800 holdas, szeszgyárral összekötött rendszerű gazdaságban alkalmazva van, cukorrépa termesztés és intenzív hizlálásban jártas, beszél és ír magyarul, németül és töl, helyét változtatni április 1-ére szíves ajánlatok „Haladás” cím alatt a kiadóhivatalba. — 3202

Gépezs,

okleveles, ki a gazdasági gépek körül kellő gyakorlati bíró, óhajt nagyobb uradalmakban gépezsi állomást elnyer. Cím a kiadóhivatalban. — 3206a

ÁLLATOK.

Tehén

és növendékmarha eladás: A marhadólmány felszaporoása folytán eladó: 7 drb 3/2-éves vörös-tarka jó fejű tehén, kettős szőpör borjuval, a többi kizöld elléssel, tisztavérű Simmenthál bikával felvezetve, 1 drb egy-éves vörös-tarka üsző, 1 drb egy-éves Bonyhádi Simmenthál bika, 10 drb 1-2 éves Bonyhádi Simmenthál tinó, Margulit Lajos, p. Podár, u. p. Nagy-Alásny pr Pápa vasútállomás. — 3176

Egy

60 darabból álló elsőrendű tehénészeti felszereléssel, részvényekkel együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. — 3180

Gróf Apponyi

Géza hógyézi tehénészetiében, leadó 10 darab 1-1/4 éves tisztavérű tenyész-bika. Bővebb felvilágosítással szolgál az urad. felügyelőség Tolna-Megyében. — 3201

Eladó

200 mm. kiváló szép, tiszta, chavalier vetőárpa loco eperjesi állomás frt 6.75. Cím a kiadóhivatalban. — 3204

Egy

pár, 155 cm. magas erdőlyi juckor sárka kanca, 3 és 4 éves eladó Binder-Frigyesnél, gazdálkodó, Medgyes, Nagy-Küküllő-megyé. — 3225

VEGYESEK.

Kitűnő

tavaszi buza vetőmagot kínál megvételre helybeli vasút állomáson szakkal 9-10 frtért Kapuvári béruradalom. — 3224

Hanna árpa

Kvasziti utántermelt, mag 7 frtért miniszáknál ab vasút állomás, 3 hordó kitűnő minőségű juckor eladó. Cím a kiadóhivatalban. — 3213

Riparia

portalis szavatolt fajliszta, kiváló szép és egészséges, a hivatalos szabványoknak megfelelően osztályozva, sima és gyökereles vörös tavaszi szállásra nagyobb mennyiségben kapható dr. Pick Gyula szőlőtelepén Ráczalmáson. — 3173

Champlain

tavaszbuza vetőmagot ajánl ab Darány állomás 9.50 forintért Ivánkovits István béruradalom Dráva Szent-Márton Somogy-megyé. — 3199

Akác mag

és Gleditá triahantos mag kapható kilója 30 kr. Ivánka László gazdaságában F.-Szemeréd (Hont megyé). — 3215

Wolf Soma

mag és termény ügynök bel- és külföld részére. Kér a földbírókos uraktól mintázott ajánlatot tohere- és baltacim magból.

Nagy összeköttetései alapján legmagasabb árakat biztosít. Cím: Budapest, gabonaesarnok.

Eladó

„Gazdák-Vásárcsarnok-Ellátó-Szövetkezet”-nek 4 db. üzletüzés. Valamennyi megvételénél tulajdonos fr. engedélyre hajlandó. Cím a kiadóhivatalban. — 3127

Megvételre

kerestetik kisebb vagy nagyobb mennyiségű műfákra alkalmas, esztendő már levágott fák is. Szíves ajánlatok a feltételek megjelölésével „Tegye” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. — 2132/a

Birtok

béresadás Szlavóniában. Szlavóniában, Eszék közelében egy 400 kat. holdnyi birtok bérebe adatik. 180 kat. holdnyi özi vetés s fundus instructus átvethető. A két major jól van beépítve, a föld termékeny. A január hó folyamán intézett megkeresésekre, címmel a kiadóhivatal „J. S.” jel alatt szolgál. — 3038

Szesz,

nyerszesz eladását közvetíti valamint szeszgyárban bármely felvilágosítást ad Goldfinger Gábor szeszgyárnökség és bizomány VII., Wesselényi-utca 31. — 3172

Vetésre

tavaszi búkköny és bacska kendermag Bellán Mátyásnál Bács-Osében kapható. — 3187

2 szab. hidmérleg

4000 kg., 2 szab. marhamérleg, 1000 kg., mind a négy még új, valódi Bugányi-féle, az első minden nagyobb gyár, gazdaság, szőlő, szeszgyár, gazdasági malom részére 100 frt terjedhető pénzbírság terhe mellett törvényesen előírt, hatóságilag megvizsgált, hivatalosan pecsételve, olcsón eladók. Solle v. H. magánüzem Bées, IV., Paniglgasse 3. sz. ajtó 5. (A szigorú vásár-rendűri felvilágosításokat ép most eszközlik mindenfelé). Továbbá új tizedes mérlegek 50-1000 kilóig egyenként olcsón eladók. — 3067

A magyar

gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbírókos és bérlo uraknak állásalközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészeti foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközbi biztosításokat: nyugdíjra, és örvégi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtelekkel, mert nem nyereszkesedés alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjajánlattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Vetőmagyak

1000-ed éves kiállításon legmagasabb díjjal: diszok-lellettel kitüntetve. Répamag. Sárga Oberdorfi állami ólomzár alatt, 50 kilonként 12 forintért 500 kilonként 100 frtért kapható

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Korca. Szétküldés ab Alvincz és Szászrégen utánvétellel. A pénz előre küldőjének áru franco megy. Továbbá lucerna mag, vörös tohere mag, baltacim, fehér paszuly, Heine-féle és Dupaué zab kaphatók. — 3047

Eladó

lirtok. Somogyvármegyében, a Balatonhoz és vasút-állomáshoz 1 1/2 órányira fekvő 630 m. hold birtok eladó. Érdeklődők forduljanak a tulajdonos, örvény Körmeny Józsefné úrnőhöz, Karáton (Somogy-megyé). — 3155

Tavaszbuzát

kiünő minőségben ajánl

HALDEK

magkereskedése 3344 Budapest, Károly-körút 9. sz.

POKRÓCZ és nemezárú gyári raktár.

A n. t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy kényelem szempontjából fenti árukból

Budapest, Károly-körút 5. díszan felszerelt raktárt tartok.

Pokróczok

a legolcsóbb árártól a legfinomabb minőségig. Meg nem felelő árúkról, bérmentes visszaküldés ellenében, ez összeg visszatérített. Pontos s telkiismeretes kiszolg. Iás

Sonnenschein B.

Budapest, Károly-körút 5.

Megvételre

kerestetik 100 q liszta fajj Ore-gor árpa vetőmagnak. Az ajánlatokkal minták. — Uradalmi igazgatóság, Uj-Árad küldendők. — 3206

Szabadalmazott

tíz évig is eltartó portiókötelek

6 m/m vastag, 200 c/m hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 frt 60 kr. 1000 drb 15 frt. Ugyanily

kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba postacsomag 200 drb-1 1 frt 60 kr 1000 darabot 7 frtért szállít utánvét mellett; ugyszintén más gazdasági kötele-műeket ajánl legutányosabb árakon

Bellán Mátyás,

Bács-Cséb. 3033

Dr. Lendl Adolf,

tanár 3040

praeparatoriuma

és tanszerkészítő

Intézte BUDAPEST,

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, disz-oklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. — 2036

Ajánlkozók

emlősök és madarak

természethű, művészi és tartós kitömésére. Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban előleges preparatio nélkül küldendők be.

Kiadóhivatalunkban kapható

Homokszőlő telepítése.

Irta: Rácz Sándor. Ára 1 frt 50 kr.

